

1 PRIEDAS

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–
2027 M. PLANO PROJEKTAS**

projektas

PATVIRTINTA

Kėdainių rajono savivaldybės tarybos
2023 m. _____ d.
sprendimu Nr.

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 M.
PLANAS**

Turinys

| | |
|--|----|
| Sąvokos | 5 |
| Įvadas | 6 |
| 1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ | 7 |
| 1.1 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas | 7 |
| 1.2 Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas | 10 |
| 1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas | 12 |
| 1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas | 13 |
| 1.5 Komunalinių atliekų šrautai ir jų tvarkymas | 15 |
| 1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas | 15 |
| 1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas | 16 |
| 1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas | 21 |
| 1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas | 24 |
| 1.7 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas | 28 |
| 1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė | 31 |
| 2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m. | 32 |
| 2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m. | 32 |
| 2.2 Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai | 34 |
| 2.3 Komunalinių atliekų šrautų susidarymo ateityje vertinimas | 35 |
| 2.4 Komunalinių atliekų šrautų tvarkymo ateityje vertinimas | 38 |
| 2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas | 43 |
| 2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas | 43 |
| 2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas | 46 |
| 2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas | 47 |
| 2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas | 49 |
| 2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės | 50 |
| 2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas | 50 |
| 3. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS | 51 |
| 3.1 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m. | 51 |
| 3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai | 66 |

Lentelės ir paveikslai

| | |
|--|----|
| 1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys | 8 |
| 2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Kėdainių r. sav..... | 8 |
| 3 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kt. įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m .. | 11 |
| 4 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys | 12 |
| 5 lentelė. Kėdainių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai | 12 |
| 6 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Kėdainių r. sav. | 13 |
| 7 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas, 2015-2021 m. | 15 |
| 8 lentelė. Kėdainių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos | 15 |
| 9 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Kėdainių r. sav. apimtis | 16 |
| 10 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m. | 17 |
| 11 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos | 19 |
| 12 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdorojimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos..... | 20 |
| 13 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos | 20 |
| 14 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Kėdainių r. sav. | 21 |
| 15 lentelė. Konteinerinė sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtis, 2015-2021 m., tonos..... | 21 |
| 16 lentelė. Užstato sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos..... | 22 |
| 17 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos | 22 |
| 18 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos | 22 |
| 19 lentelė. Surinktos tekstilės atliekos, tonos | 22 |
| 20 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų kitų atliekų surinkimo sudėtis | 23 |
| 21 lentelė. Sutvarkytas bešeimininkių atliekų kiekis, tonos | 23 |
| 22 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai | 24 |
| 23 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos | 24 |
| 24 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos | 25 |
| 25 lentelė. Pakuočių atliekų panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos..... | 25 |
| 26 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas | 26 |
| 27 lentelė. Kėdainių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas | 28 |
| 28 lentelė. Kėdainių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė..... | 31 |
| 29 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Kėdainių rajono savivaldybėje..... | 32 |
| 30 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Kėdainių rajone iki 2027 m. | 35 |
| 31 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Kėdainių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis | 37 |
| 32 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai Kėdainių rajone 2022-2027 m., tonomis..... | 40 |
| 33 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srautai Kėdainių rajone 2022-2027 m., tonomis | 40 |
| 34 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Kėdainių rajone iki 2027 m. | 41 |
| 35 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Kėdainių rajone iki 2027 m..... | 41 |
| 36 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Kėdainių rajone | 44 |
| 37 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Kėdainių rajone..... | 44 |
| 38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Kėdainių rajone..... | 44 |
| 39 lentelė. Kėdainių rajono gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai..... | 44 |
| 40 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA konteinerių poreikis Kėdainių rajono savivaldybėje | 45 |
| 41 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kėdainių rajone..... | 47 |

| | |
|---|----|
| 42 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Kėdainių rajone..... | 49 |
| 42 lentelė. Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės. | 53 |
| 43 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas..... | 66 |

| | |
|--|----|
| 1 paveikslas. Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema | 9 |
| 2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m. | 11 |
| 3 paveikslas. Esama Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema..... | 14 |
| 4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo (kompostavimo) ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015-2021 m. | 16 |
| 5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m. | 17 |
| 6 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekis..... | 18 |
| 7 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis..... | 18 |
| 8 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis | 19 |
| 9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Kėdainių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą) | 38 |
| 10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Kėdainių rajone, 2027 m. | 42 |
| 11 paveikslas. MVA paruošimo perdirbimui depakeryje Zabieliškio MAR, anaerobinio apdorojimo ir aerobinio nusausinto raugo apdorojimo kartu su ŽA, maksimaliai panaudojant esamą infrastruktūrą, srautų diagrama ir principinė technologinė schema..... | 46 |

Sąvokos

| Santrumpa | Reikšmė |
|---------------|---|
| AAA | Aplinkos apsaugos agentūra |
| APA | Atliekų priėmimo aikštelė |
| APVA | Aplinkos projektų valdymo agentūra |
| AŽ | Antrinės žaliavos |
| BSA | Biologiškai skaidžios atliekos |
| DGA | Didelių gabaritų atliekos |
| DGASA | Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė |
| EEĮ | Elektros ir elektroninės įrangos atliekos |
| ES | Europos Sąjunga |
| KA | Komunalinės atliekos |
| KATS | Komunalinių atliekų tvarkymo sistema |
| LR | Lietuvos Respublika |
| LRATCA | Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija |
| MAR | Mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiai |
| MBA | Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai |
| MKA | Mišrios komunalinės atliekos |
| MVA | Maisto ir virtuvės atliekos |
| NP | Naudotos padangos |
| PA | Pakuotės atliekos |
| PVM | Pridėtinės vertės mokestis |
| SPAV | Strateginio poveikio aplinkai vertinimas |
| SSGG analizė | Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė |
| TIPK leidimas | Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas |
| Kauno RATC | Kauno regiono atliekų tvarkymo centras |
| USAD | Užstato sistemos administratorius |
| VATP | Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas |
| VAPTP | Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas |
| VERT | Valstybinė energetikos reguliavimo taryba |
| VR | Vietinė rinkliava / įmoka |
| ŽA | Žaliosios atliekos |
| ŽAKA | Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė |

Išvadas

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujinama 2015 m. gegužės 29 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-120 patvirtintą *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 metams*, numatant priemones, užtikrinančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintame *2021-2030 metų nacionalinio pažangos plane*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintame *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* ir *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo plane* nustatytų tikslų bei užduočių įgyvendinimą.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės lygmens atliekų prevencijos ir tvarkymo plano vykdymo laikotarpis sutampa su *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano* vykdymo laikotarpiu. *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas* parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* ir 2022 m. rugpjūčio 19 d. LR aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-274 *Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. D1-1004 „Dėl Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams patvirtinimo“ pakeitimo* nuostatas.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

1. Esamos atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės apžvalga;
2. Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
3. Atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Už *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* rengimą ir įgyvendinimo koordinavimą yra atsakinga VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Planą įgyvendina Kėdainių rajono savivaldybės administracija.

Sprendimus dėl *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Kėdainių rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Kėdainių rajono savivaldybės administracijos ir VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* (Žin., 2004, Nr. 130-4650) numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–208 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu*.

1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ

Esama atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė parengta 2015-2021 m. laikotarpiui vadovaujantis VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Lietuvos statistikos departamento bei kitų oficialių šaltinių aprobuotais duomenimis.

1.1 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, apdorojimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims). Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, už savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, būtinos jos teritorijose susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizavimą atsakingos savivaldybių institucijos. Savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją vienos ar kartu su kitomis savivaldybėmis įsteigtam juridiniam asmeniui – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema yra Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, kuri apima Kauno m., Kauno r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Jonavos r. ir Raseinių r. savivaldybių teritorijas (toliau – Kauno regiono), dalis. 2005 m. kovo 2 d. Kauno regiono savivaldybės ir UAB „Kauno švara“ įsteigė VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrą bei steigimo sutartimi įsipareigojo kurti vieningais principais paremtą regioninę atliekų tvarkymo sistemą.

Pagrindinis Kauno RATC veiklos tikslas yra regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Kauno regiono teritorijoje, komunalinių atliekų sąvartynų bei kitų atliekų tvarkymo objektų statybos, plėtimo ir modernizavimo, rekultivavimo, saugaus jų eksploatavimo užtikrinimas. Kauno RATC veiklos sritys apima:

- Kauno regioninio nepavojingų atliekų (Lapių sąvartynas) ir Zabieliškio regioninio nepavojingų atliekų (Zabieliškio sąvartynas) sąvartynų eksploataciją bei trijų perkrovimo stočių eksploatuojančių įstaigų veiklos priežiūrą;
- trylikos atliekų priėmimo aikštelių (APA) ir trijų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių (ŽAKA) Kauno regione eksploatavimą;
- Kauno komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių (Kauno MBA) ir Zabieliškio komunalinių atliekų mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginių (Zabieliškio MAR) eksploatavimą;
- investicinių projektų įgyvendinimą;
- bendradarbiavimą su Kauno regiono savivaldybėmis atstovaujant ir sprendžiant aplinkosauginius klausimus;
- kitų Kauno RATC dalininkų funkcijų ir užduočių vykdymą.

Vadovaujantis 2022 m. kovo 25 d. Kėdainių r. sav. tarybos sprendimu TS-63 patvirtinta *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės*, kurios reglamentuoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje. Patvirtintų taisyklių pagrindu savivaldybės administracija įsipareigoja įgyvendinti šias funkcijas:

- vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, administruoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės teritorijoje;
- organizuoti savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų surinkimą bei pervežimą į regioninius įrenginius ir nuo jų atskirtų kitų atliekų – antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, pavojingų buities atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, žaliųjų, bei didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų surinkimą;

- vykdyti visuomenės informavimą ir švietimą atliekų tvarkymo klausimais;
- konkurso tvarka parinkti komunalinių atliekų tvarkytojus;
- tvirtinti atliekų tvarkymo taisykles ir atliekų tvarkymo planus, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą nuostatus bei vietinės rinkliavos dydžius, dydžių nustatymo metodiką;
- organizuoti šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą;
- organizuoti, administruoti ir plėtoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą taip, kad būtų įgyvendintas „teršėjas moka“ principas, t. y. visas komunalinių atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų komunalinių atliekų turėtojai (fiziniai ir juridiniai asmenys);
- rinkti ir kaupti savivaldybės teritorijoje susidarantių komunalinių atliekų apskaitos duomenis.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis siekdamas užtikrinti geros kokybės ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems savivaldybės teritorijos gyventojams, organizuojamos komunalinių atliekų sraute susidarantių elektros ir elektroninės įrangos ir pakuočių atliekų tvarkymą, savivaldybės (arba savivaldybių pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) privalo su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sudaryti *Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* 10 str. nurodytas bendradarbiavimo sutartis ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartis.

Kėdainių r. sav. administracija yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje.

1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys

| Organizacija | Sutartis |
|--------------------------------------|--------------------------------|
| VšĮ „Gamtos ateitis“ | 2021 m. sausio 6 d. Nr. 21-02P |
| VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ | 2021 m. sausio 6 d. Nr. 21-03P |
| VšĮ „Žalioji taška“ | 2021 m. sausio 6 d. Nr. 21-04P |

Šaltinis: Kėdainių r. sav. administracija

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema papildančios atliekų surinkimo sistemos.

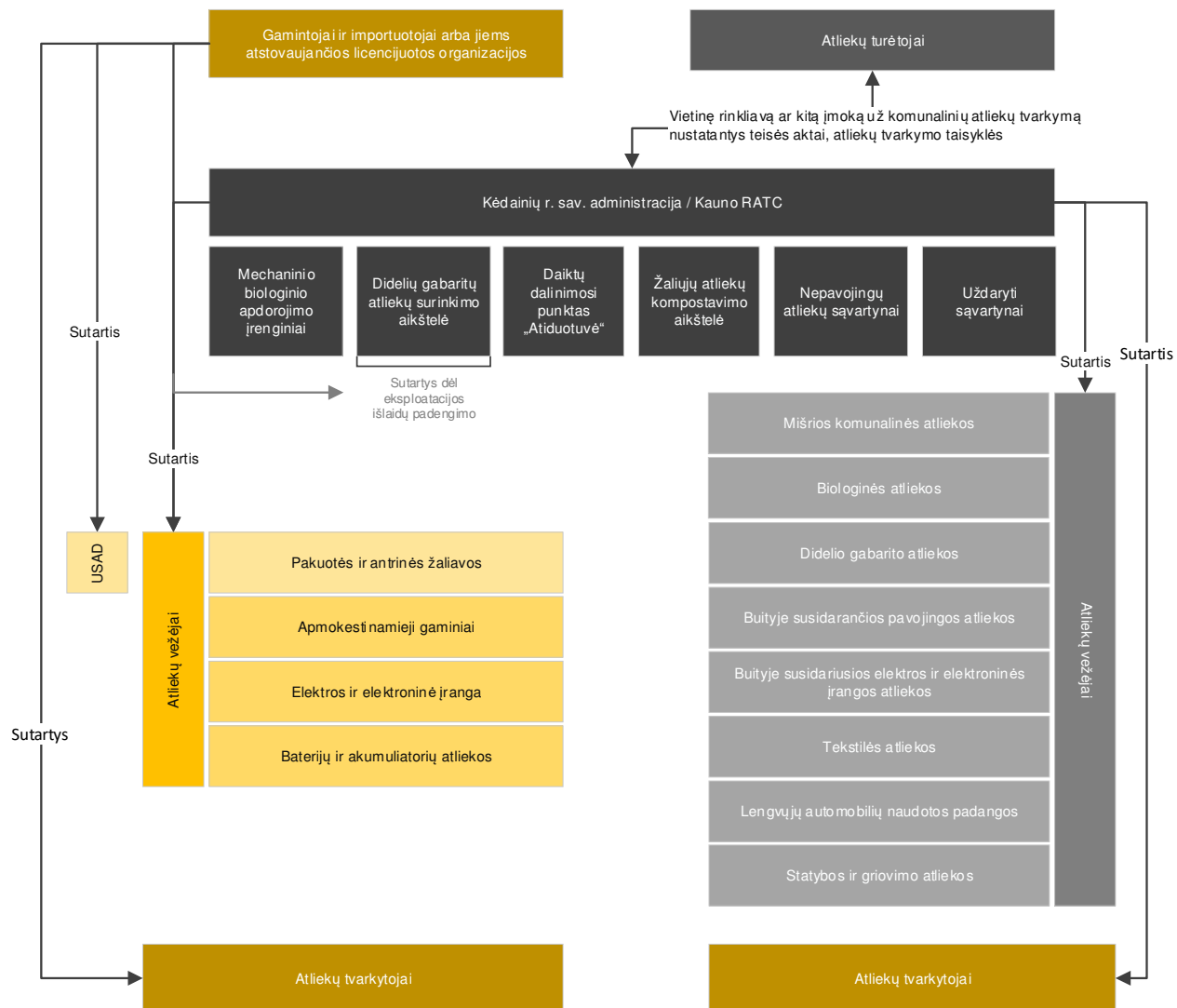
2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Kėdainių r. sav.

| Organizacija | Kita sutarties šalis | Sutarties data | Sutarties Nr. | Sutarties dalykas |
|-------------------------------------|---------------------------------|----------------|---------------|--|
| Asociacija „EEPA“ trišalės sutartys | Kėdainių r. sav. administracija | 2018-10-15 | VP-814 | Dėl papildančios elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemos |

Šaltinis: Kėdainių r. sav. administracija

Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota 1 paveiksle.

1 paveikslas. Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema



Šaltinis: sudaryta autorių

Kauno regiono savivaldybių veiksmai organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą – suderinami regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų pagrindu, kaip tai nustato *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas*. Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemai organizuoti 2015 m. gegužės 29 d. Kėdainių r. sav. taryba sprendimu Nr. TS-120 patvirtino *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 metams*. Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014-2020 metams* turi būti atnaujintas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Kėdainių r. sav. detalai reglamentuojamas 2022 m. kovo 25 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-63 patvirtintose *Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse*.

1.2 Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš šių šaltinių: vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybės biudžeto, gamintojų ir importuotojų lėšų, skolintų, ES bei valstybės paramos lėšų.

Atliekų tvarkymas finansuojamas vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme* nustatytu principu „teršėjas moka“. Šis principas reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara nustatoma vadovaujantis šiais principais:

- *sąnaudų susigrąžinimo* – visos būtinosios sąnaudos, susidarančios dėl atliekų tvarkymo arba kitaip susijusios su šia veikla, privalo būti padengtos atliekų turėtojų. Rinkliavos dydis už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą iš atliekų turėtojų turi užtikrinti, kad komunalinių atliekų turėtojai padengtų būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, kurios patiriamos siekiant užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
- *„teršėjas (arba atliekų turėtojas) moka“* – atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas, patirtas reikiama atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir jai eksploatuoti, turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas perduodantis atliekų tvarkytojams atliekas privalo padengti su atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas;
- *nediskriminavimo* – nustatant rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tos pačios kategorijos komunalinių atliekų turėtojams taikomos vienodos apmokestinimo sąlygos, turi būti taikomi vienodi rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodai, tvarka ir dydžiai;
- *proporcingumo* – atliekų turėtojams nustatyta rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą turi būti proporcingas pas atliekų turėtoją galinčiam susidaryti ar susidarančiam komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos;
- *solidarumo* – palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prielaidos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta.

Nustatyti principai įgyvendinami apskaičiuojant vietinę rinkliavą už KA tvarkymą vadovaujantis 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 711 *Dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos*

už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo. Taisyklės nustato bendruosius rinkliavos ar kitos įmokos dydžio nustatymo reikalavimus už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Šiomis taisyklėmis remiasi savivaldybės nustatydamos rinkliavos ar kitos įmokos dydį. Taisyklių esmė – nustatyti pastovias bei kintamas būtinausias komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamo turto objektas (objektų sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Pastovioji rinkliavos dedamoji nustatoma tokia, kad padengtų pastoviąsias, o kintamoji - kintamąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Pastovioji rinkliavos ar kt. įmokos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: nekilnojamojo turto paskirtis ir plotas, nekilnojamojo turto paskirtis ir objektų skaičius, gyventojų / darbuotojų skaičius. Kintamoji rinkliavos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius ir tūris (dydis), naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, tūris (dydis) ir ištuštinimo dažnumas, atiduodamų mišrių komunalinių atliekų svoris.

Vietinė rinkliava Kėdainių r. sav. yra nustatoma ir administruojama vadovaujantis 2020 m. vasario 28 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-7 patvirtintais *vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Kėdainių rajono savivaldybėje nuostatais*.

2021 m. Kėdainių r. sav. nustatyta vietinė rinkliava nepadengė patirtų išlaidų (priskaičiuotos vietinės rinkliavos pajamos sudarė 1,6 mln. Eur, išlaidos – 1,7 mln. Eur). Vidutinės namų ūkio komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo išlaidos Kėdainių r. sav. 2021 m. sudarė ~47,6 Eur / m. ir buvo vidutiniškai ~10 proc. mažesnės nei Kauno regiono vidurkis.

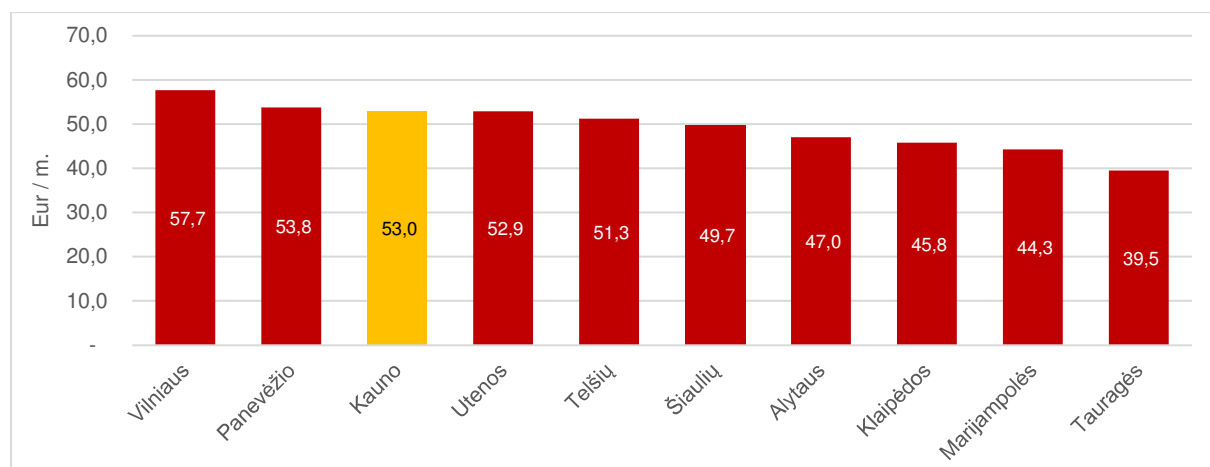
3 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kt. įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m

| Savivaldybė | Vidutinės VR išlaidos, Eur/namų ūkis/m. | Vidutinės VR išlaidos, Eur/gyv./m. |
|-----------------------|---|------------------------------------|
| Kauno m. | 48,84 | 23,88 |
| Kauno r. | 44,81 | 27,50 |
| Kaišiadorių r. | 43,44 | 17,64 |
| Kėdainių r. | 47,64 | 21,96 |
| Raseinių r. | 65,88 | 25,96 |
| Jonavos r. | 44,76 | 38,40 |

Šaltinis: AAA

Remiantis Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijos pateikiamais 2020 m. duomenimis, Kauno regione vieno namų ūkio išlaidos komunalinių atliekų tvarkymui siekė 53 Eur/m., t. y. 2-9 proc. mažiau nei Panevėžio bei Vilniaus regionuose, tačiau iki 25 proc. daugiau nei likusiuose regionuose.

2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m.



Šaltinis: LRATCA

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, netinkamų eksploatuoti transporto priemonių, alyvos, ir kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos pagal gamintojo atsakomybės principą turi būti dengiamos šių gaminių gamintojų / importuotojų ir neįskaitomos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą (naudotų padangų – dalinai).

Atsižvelgiant į tai, kad tam tikros atliekos, kurioms taikomos gamintojo atsakomybės principas, yra surenkamos regioninėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūroje, šios infrastruktūros eksploatavimo išlaidos yra dalinai finansuojamos gamintojų ir importuotojų organizacijų, pagal su KAUNO RATC sudarytas dvišales sutartis.

4 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys

| Organizacija | Sutarties dalykas | Sutarties data | Sutarties Nr. |
|---|--|------------------------|---------------|
| VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija“ | Sutartis dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2015 m. sausio 5 d. | Nr. 14 |
| Viešoji įstaiga „Padangų importuotojų organizacija“ | Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2019 m. gruodžio 30 d. | Nr. 19-131 |
| Asociacija „EEPA“ | Buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2017 m. birželio 7 d. | Nr. 17-52 |
| Gamintojų ir importuotojų asociacija | Dėl gaminių atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo | 2018 m. sausio 8 d. | Nr. 18-07 |
| Gamintojų ir importuotojų asociacija | Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2020 m. sausio 23 d. | Nr. 20-10K |
| VšĮ PATS LT | Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2021 m. gruodžio 27 d. | Nr. 21-199K |
| Autogamintojų ir importuotojų asociacija | Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo | 2019 m. gruodžio 30 d. | Nr. 19-132 |

Šaltinis: Kauno RATC

1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas

Atliekų hierarchijoje pagrindinis prioritetas skiriamas atliekų prevencijai, kurios tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose. Kėdainių r. sav. šis prioritetas įgyvendinamas taikant kompleksą organizacinių, administracinių, ekonominių bei kt. priemonių. Savivaldybėje ypatingai didelis dėmesys skiriamas visuomenės informavimui ir švietimui, kaip tai numatyta *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų bei Kėdainių rajono savivaldybės 2014-2020 m. komunalinių atliekų tvarkymo plane*.

5 lentelė. Kėdainių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai

| Savivaldybė | Taikomos švietimo informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai |
|-------------|--|
| Kėdainių r. | Lankstinukai individualių ir daugiabučių namų gyventojams, kuriuose pateikta informacija apie tinkamą rūšiovimą Pradinių klasių mokiniams išdalintos užduočių knygelės „Rūšiuokime kartu“ |

| Savivaldybė | Taikomos švietimo informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai |
|-------------|--|
| | Informacinės lentelės apie žaliųjų atliekų tvarkymą prie 6 žaliųjų atliekų konteinerių |
| | 31 bendrojo naudojimo konteinerių aikštelių pastatyti informaciniai standai, kuriuose nurodyta kaip tinkamai rūšiuoti atliekas |
| | Atliekų rūšiavimo kampanija, kurios metu 10 įvairių sričių ir socialinių grupių kėdainiečių (moksleivių, užsienio kalbų mokytojų, senjorų) atsiliepė į atvirą kvietimą tapti agentūros nariais |
| | Komunikacija savivaldybės internetinėje svetainėje www.kedainiai.lt (2021 m. – 44 straipsniai/filmukai; 2022 m. – 19 straipsnių/filmukų) |
| | Komunikacija savivaldybės Facebook paskyroje (2021 m. – 35 straipsniai/filmukai; 2022 m. – 21 straipsnis/filmukas) |
| | Komunikacija regioninėje spaudoje (2021 m. Rinkos aikštėje paskelbta 14 straipsnių, Kėdainių mugėje – 11 straipsnių; 2022 m. Rinkos aikštėje paskelbti 3 straipsniai, Kėdainių mugėje – 5 straipsniai) |
| | Ekskursijų mokiniams organizavimas |

Šaltinis: Kėdainių r. sav. administracija

Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane taip pat numatyta, kad turi būti siekiama skatinti ne tik atliekų prevencijos, bet ir gaminių pakartotinio naudojimo ir paruošimo naudoti pakartotinai veiklos. Atsižvelgiant į tai, Kėdainių r. sav. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje sukurta daiktų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūra, t. y. įrengta daiktų dalijimosi stotelė „Atiduotuvė“, kurioje sudaryta galimybė žmonėms dalintis nereikalingais, bet dar tinkamais naudoti daiktais.

1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatyta, jog savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse už 2020 m., komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama 100% % atliekų turėtojų.

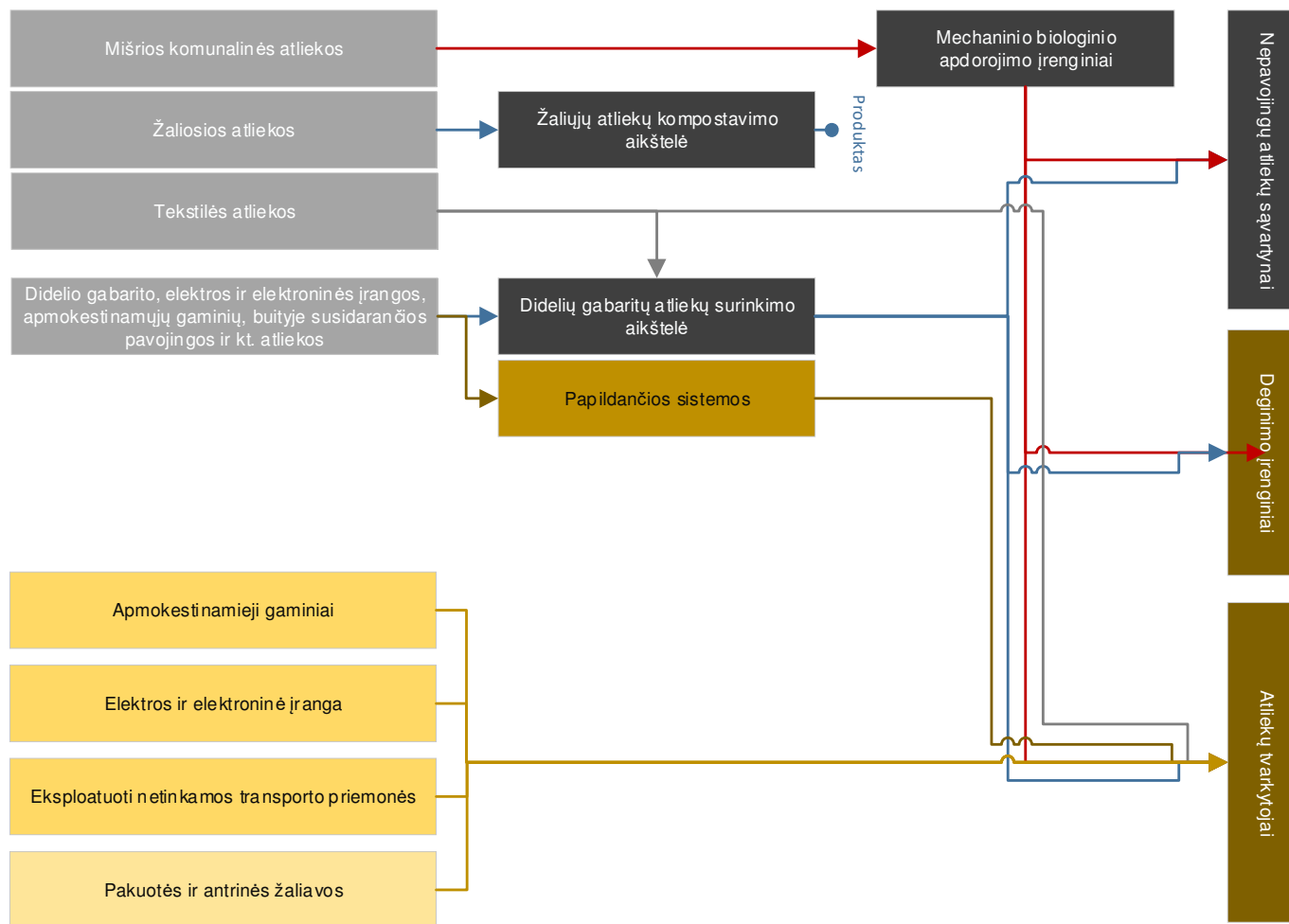
6 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Kėdainių r. sav.

| Atliekų turėtojai | Atliekų turėtojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga | |
|--|--|--------|
| | Vnt. | % |
| Gyventojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga | 50.387 | 100,00 |
| Juridinių asmenų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga | 1.240 | 100,00 |

Šaltinis: AAA

Komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos: mišrių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, žaliųjų, tekstilės atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, buities pavojingų, didžiųjų atliekų, naudotų padangų bei statybos ir griovimo atliekų.

3 paveikslas. Esama Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema



Šaltinis: sudaryta autorių

1.5 Komunalinių atliekų srautai ir jų tvarkymas

1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas

Vertinant komunalinių atliekų susidarymą nagrinėti 2015-2021 m. atliekų kiekių bei 2016-2021 m. komunalinių atliekų sudėties duomenys. Atitinkami laikotarpiai pasirinkti atsižvelgiant į Kėdainių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano taikymo laikotarpį bei egzistuojančių duomenų struktūrą. Vertinimui naudojami komunalinių atliekų, kurios patenka į savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo bei jas papildančias sistemas, kiekių duomenys.

2015-2021 m. Kėdainių r. sav. vidutiniškai per metus susidarė 22 tūkst. t. komunalinių atliekų. Daugiausiai jų susidarė 2021 m. (28,7 tūkst. t.), mažiausiai - 2015 m. (18,1 tūkst. t.). Vertinamu laikotarpiu komunalinių atliekų susidarymas kiekvienais metais augo vidutiniškai 9,3%. Vienam gyventojui tenkantis atliekų kiekis 2020 m. Kėdainių r. sav. sudarė 455 kg. 2021 m. susidariusių atliekų išaugimas vertinamas labiau kaip vienkartinis, neatspindintis kasmetinių tendencijų.

7 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas, 2015-2021 m.

| Teritorija | Vnt. | Susidaręs komunalinių atliekų kiekis | | | | | | |
|------------------|---------|--------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| | | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
| Kėdainių r. sav. | gyv. | 49.939 | 49.053 | 47.872 | 46.626 | 45.871 | 45.275 | 46.382 |
| | t. | 18.044 | 22.246 | 21.175 | 20.655 | 22.314 | 20.587 | 28.679 |
| | kg/gyv. | 361 | 454 | 442 | 443 | 486 | 455 | 618 |
| Kauno regionas | gyv. | 550.495 | 545.352 | 538.500 | 532.452 | 531.201 | 532.969 | 540.157 |
| | t. | 206.468 | 229.703 | 239.159 | 249.951 | 239.126 | 237.182 | 271.012 |
| | kg/gyv. | 375 | 421 | 444 | 469 | 450 | 445 | 502 |

Šaltinis: sudaryta autorių

Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų sudėtyje 2021 m. didžiausią komunalinių atliekų dalį sudarė inertinės bei kt. atliekos (49%) ir biologiškai skaidžios atliekos (34%), pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų kiekis sudarė 18% visų susidarusių komunalinių atliekų.

Kaip ir ankstesniais metais 2021 m. plastikas (65%) ir stiklas (26%) sudarė didžiąją (91%) pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų dalį, o biologiškai skaidžiose atliekose didžiausią dalį sudarė žaliosios (38%) ir kitos komunalinės biologiškai skaidžios (35%) atliekos, kurios kartu sudarė 73% visų biologiškai skaidžių atliekų.

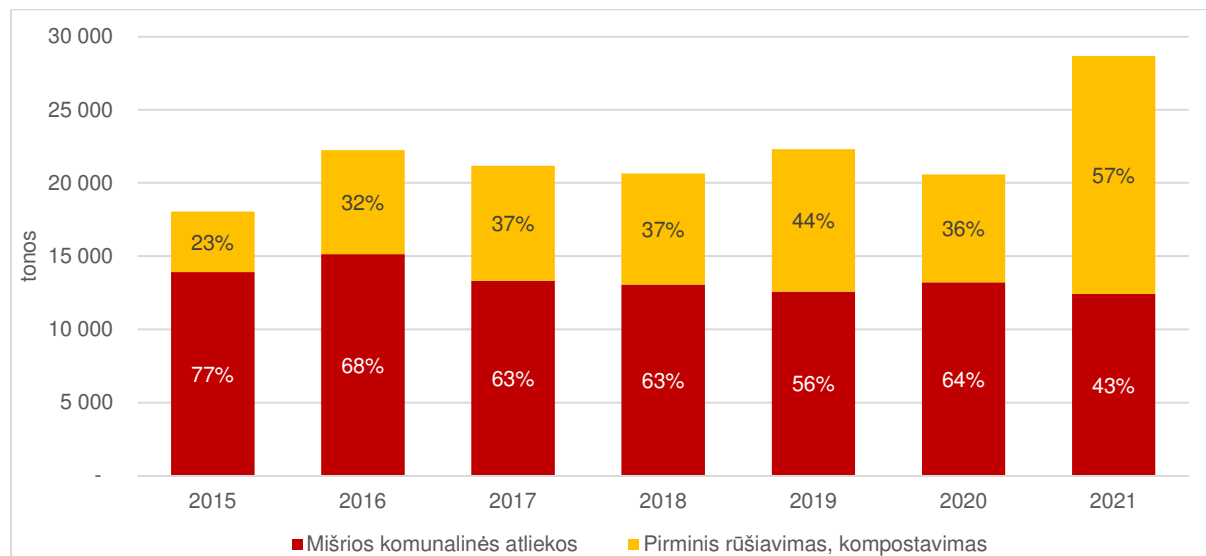
8 lentelė. Kėdainių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos

| Atliekų kategorija | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Susidarančios KA | 22.246 | 21.175 | 20.655 | 22.314 | 20.587 | 28.679 |
| Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos | 1.439 | 908 | 846 | 1.060 | 1.574 | 1.100 |
| Žaliosios atliekos | 3.163 | 3.130 | 2.841 | 4.087 | 4.538 | 3.674 |
| Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos | 50 | 32 | 108 | 356 | 55 | 186 |
| Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos | 1.217 | 761 | 1.813 | 1.142 | 1.256 | 600 |
| Tekstilės atliekos | 389 | 338 | 572 | 252 | 575 | 702 |
| Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos | 4.717 | 4.819 | 3.679 | 3.396 | 3.270 | 3.353 |
| Biologiškai skaidžios atliekos | 10.975 | 9.988 | 9.858 | 10.292 | 11.268 | 9.616 |
| Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos | 3.045 | 3.383 | 2.212 | 3.194 | 4.107 | 3.301 |
| PET pakuočių atliekos | 125 | 85 | 119 | 94 | 77 | 124 |
| Kombinuotų pakuočių atliekos | 138 | 85 | 86 | 104 | 99 | 62 |
| Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos | 475 | 274 | 267 | 226 | 368 | 309 |
| Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos | 1.087 | 912 | 1.112 | 1.238 | 959 | 1.304 |
| Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos | 4.870 | 4.738 | 3.797 | 4.856 | 5.610 | 5.101 |
| Inertinės atliekos | 2.485 | 2.926 | 3.068 | 3.311 | 472 | 783 |
| Kitos atliekos | 3.915 | 3.523 | 3.933 | 3.852 | 3.237 | 13.179 |
| Inertinės ir kitos atliekos | 6.401 | 6.449 | 7.000 | 7.163 | 3.710 | 13.962 |

Šaltinis: Kauno RATC

2015-2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktų ir sukompostuotų atliekų kiekis išaugo nuo 4,1 iki 16,3 tūkst. t. 2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktos ir sukompostuotos atliekos sudarė 57% visų susidariusių komunalinių atliekų, kai 2015 m. tik 23%.

4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo (kompostavimo) ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015-2021 m.



Šaltinis: AAA, Kauno RATC

1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga Kėdainių r. sav. apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginius, šių atliekų apdorojimą bei vėlesnį panaudojimą deginimo įrenginiuose ir (ar) šalinimą sąvartyne.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas Kėdainių r. sav. organizuojamas *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* bei kitų teisės aktų pagrindu parenkant atliekų vežėją, kuris teikia viešąsias komunalinių atliekų surinkimo paslaugas pagal *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų bei savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių* nuostatas, Kėdainių r. sav. mišrias komunalines ir kitas atliekas surenkantys subjektai pateikiami lentelėje žemiau.

9 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Kėdainių r. sav. apimtis

| Savivaldybė | Atliekų vežėjas | Sutartis | Surenkamos komunalinės atliekos | | | | | | |
|-------------|--------------------------|--|---------------------------------|-----|-----|----|-----|----|----------|
| | | | MKA | BSA | DGA | PA | EEJ | NP | Tekstilė |
| Kėdainių r. | UAB Ekonovus | 2020-09-21 sutartis Nr. VP-1008/SUT-2020-10644 | + | + | + | + | + | + | + |
| | UAB Ecoservice projektai | 2020-12-21 sutartis Nr. VP-1354 | - | + | + | - | + | + | - |

Šaltinis: AAA, Kėdainių r. sav. administracija

Savivaldybėje po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos surenkamos prie daugiabučių gyvenamųjų namų esančiose kolektyvinėse mišrių komunalinių atliekų surinkimo antžeminėse, pusiau požeminėse konteinerinėse aikštelėse. Mišrios komunalinės atliekos iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų surinkti dažniausiai naudojami 1,1 m³; 1,6 m³; 2 m³; 3 m³; 5 m³ talpos konteineriai, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytu dažnumu.

MKA iš individualių namų, esančių savivaldybės teritorijoje, surenkamos individualiais 0,12; 0,14; 0,24; 1,1 m³ konteneriais.

Augant pirminio rūšiavimo apimtims, 2015-2021 m. mišrių komunalinių atliekų kiekis Kėdainių r. sav. sumažėjo nuo 13,9 iki 12,4 tūkst. t. Vienam gyventojui atitinkamu laikotarpiu tenkantis susidarančių mišrių komunalinių atliekų kiekis nežymiai sumažėjo nuo 279 iki 268 kg/gyv.

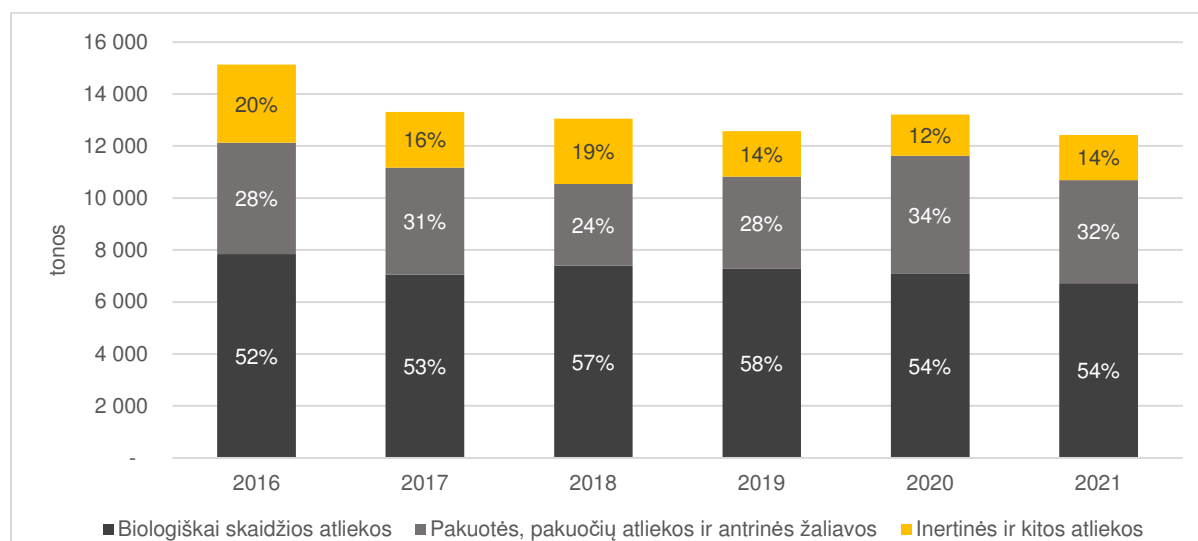
10 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m.

| Teritorija | Vnt. | Mišrių komunalinių atliekų kiekis. t | | | | | | |
|------------------|---------|--------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| | | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
| Kėdainių r. sav. | gyv. | 49.939 | 49.053 | 47.872 | 46.626 | 45.871 | 45.275 | 46.382 |
| | t. | 13.914 | 15.128 | 13.314 | 13.056 | 12.576 | 13.213 | 12.418 |
| | kg/gyv. | 279 | 308 | 278 | 280 | 274 | 292 | 268 |

Šaltinis: AAA, Kėdainių r. sav. administracija

Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai rodo, kad nuo 2016 iki 2021 m. savivaldybės mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų dalis beveik nepakito (nuo 52 iki 54%), pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis nežymiai padidėjo (nuo 28 iki 32%), o inertinių ir kitų atliekų sumažėjo (nuo 20 iki 14%).

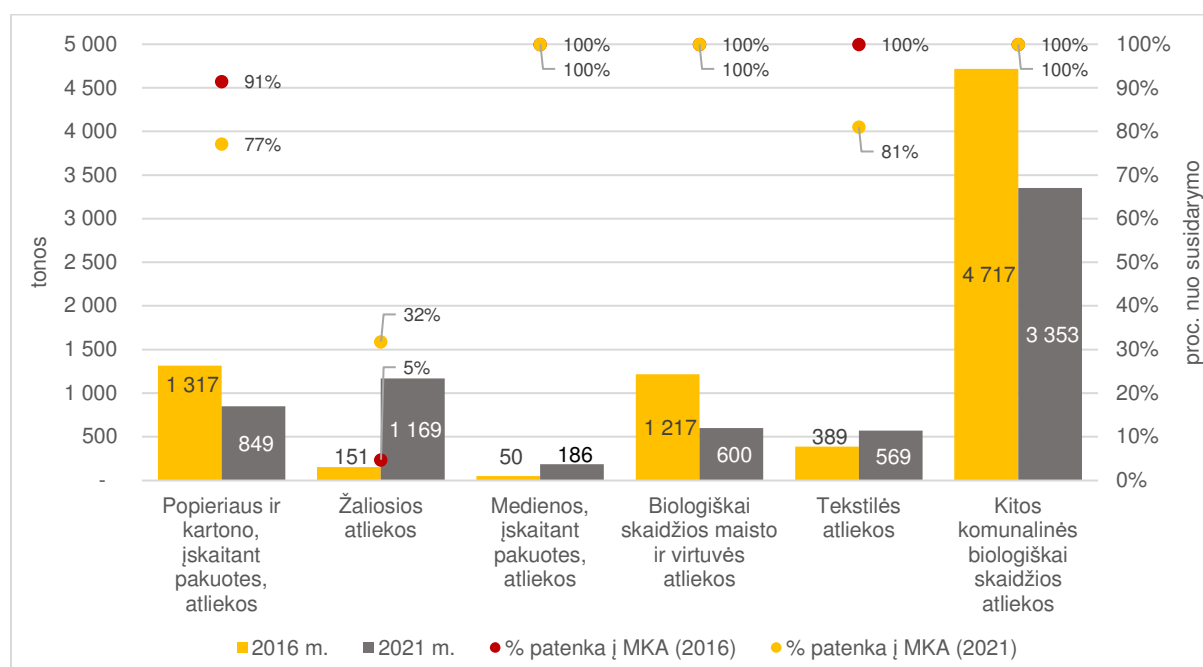
5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m.



Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 70 proc. visų susidariusių biologiškai skaidžių atliekų, lyginant su 2016 m., patenkančių atliekų kiekis liko praktiškai nepakitęs. Didžiausią jų dalį sudarė kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos (50%), žaliosios (17%) ir popieriaus ir kartono (13%) atliekos. Į mišrias komunalines atliekas pateko visos savivaldybėje susidariusios kitos komunalinės biologiškai skaidžios, maisto ir virtuvės bei didžioji dalis popieriaus ir kartono (77%) atliekų. Mažiausiai į mišrias komunalines atliekas patenka žaliųjų atliekų (32%), kadangi Kėdainių r. sav. didžiąjai daliai individualių valdų gyventojų sudarytos tinkamos sąlygos atliekų susidarymo vietoje rūšiuoti ir kompostuoti žaliąsias atliekas.

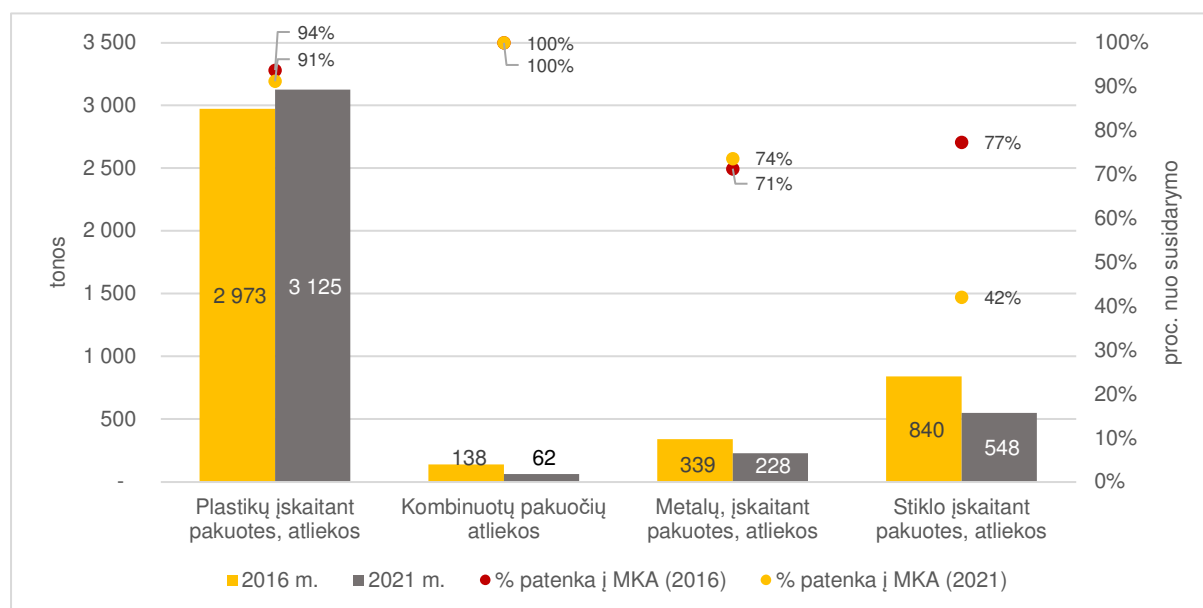
6 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekis



Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2016 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 88% visų susidariusių pakuočių ir antrinių žaliavų, tuo tarpu 2021 m. jų dalis sudarė 78%, į mišrias komunalines atliekas patenkančių pakuočių ir antrinių žaliavų struktūroje vyraavo plastiko atliekos (2021 m. - 76%), kurios sudarė 91% visų savivaldybėje susidarančių plastiko, įskaitant pakuotes, atliekų. Didesnė pažanga matoma stiklo atskiro surinkimo srityje, lyginant su susidarymu 2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 42% stiklo atliekų, 2016 m. jų dalis buvo ženkliai didesnė ir sudarė 77%.

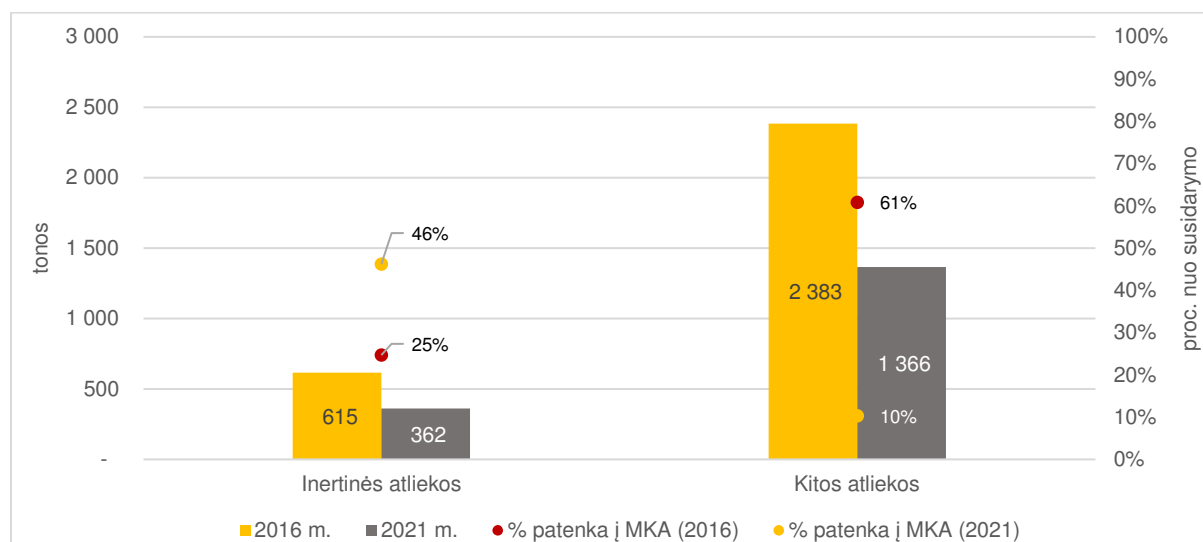
7 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis



Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Inertinių ir kitų atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas 2016-2021 m. sumažėjo nuo 2.998 iki 1.728 t., lyginant su susidarymu, jų dalis MKA sumažėjo nuo 47% iki 12%. Analizuojamu laikotarpiu inertinių atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas išaugo, nuo 25% iki 46%, tačiau kitų (higienos atliekų, avalynės, gumos bei kt. nepavojingų atliekų) atliekų reikšmingai sumažėjo nuo 61% iki 10%.

8 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis



Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Kėdainių r. sav. surinktos mišrios komunalinės atliekos yra pristatomos apdorojimui į Zabieliškio mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginius, kuriuos sudaro 1 mechaninio rūšiavimo ~6,5 t/val. pajėgumo linija. Atvežtos ir nuo netinkamų rūšiavimui atskirtos mišrios komunalinės atliekos po smulkinimo būgninio separatoriaus pagalba yra suskirstomos į dvi frakcijas: smulkią (<80 mm), stambią (>80 mm). Smulki frakcija nukreipiama į biologinį apdorojimą, o stambi nukreipiama į rankinio rūšiavimo liniją, kurioje atrenkamos antrinės žaliavos (metalas, plastikas ir kt.).

Regione taip pat veikia Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, kuriuos sudaro dvi identiškos mechaninio rūšiavimo linijos, kurių kiekvienos pajėgumai – 31,2 t/val. Atvežtos į priėmimo bunkerį mišrios komunalinės atliekos yra patikrinamos, t. y. atskiriamos visos rūšiavimui netinkamos atliekos (padangos, pavojingos atliekos ir kt.). Į rūšiavimo liniją pateiktos atliekos yra susmulkinamos ir konvejeriais paduodamos į būgninį separatorių, kuris atliekų srautą pagal dydį suskirsto į tris frakcijas: smulkią (<80 mm), vidutinę (80-250 mm), stambią (>250 mm). Smulki frakcija – perduodama į biologinį apdorojimą. Vidutinė frakcija balistiniame separatoriuje suskirstoma į kitus tris srautus: smulkią (<80 mm), plokščią (2D), tūrinę (3D). Iš vidutinės frakcijos gauta smulki frakcija taip pat nukreipiama į biologinį apdorojimą. Iš 2D ir 3D frakcijų toliau optinių, metalo separatorių bei rankinio rūšiavimo pagalba išrūšiuojamos antrinės žaliavos (metalai, plastikai ir kt.). Atskirta biologiškai skaidi frakcija yra sukompostuojama tranšėjose.

2017-2021 m. Kauno mechaninio biologinio apdorojimo ir Zabieliškio mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiuose per metus vidutiniškai buvo apdorojama atitinkamai ~127,6 ir 16,6 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų. 2021 m. iš viso įrenginiuose apdorota daugiau kaip 144,8 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų, t. y. ~60% apdorojimo įrenginių pajėgumų (Kaunas – 220 tūkst. t., Zabieliškis – 20 tūkst. t.).

11 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|----------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Kauno MBA įrenginiai | 119.535 | 135.069 | 129.197 | 126.863 | 127.406 |

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Kauno m. | 98.399 | 108.093 | 99.896 | 86.990 | 84.483 |
| Kauno r. | 10.974 | 12.474 | 14.675 | 26.525 | 30.183 |
| Kaišiadorių r. | 7.251 | 7.560 | 7.036 | 6.863 | 6.794 |
| Kėdainių r. | - | - | - | 848 | - |
| Raseinių r. | 2.911 | 6.942 | 7.590 | 5.637 | 4.554 |
| Jonavos r. | - | - | - | - | 1.392 |
| Zabališkio MAR įrenginiai | 19.962 | 15.511 | 14.441 | 15.725 | 17.422 |
| Kauno m. | - | - | - | 459 | - |
| Kauno r. | - | - | - | 148 | - |
| Kaišiadorių r. | - | - | - | 87 | 22 |
| Kėdainių r. | 13.877 | 13.594 | 13.161 | 12.365 | 13.019 |
| Raseinių r. | 6.066 | 1.916 | 1.280 | 2.666 | 3.242 |
| Jonavos r. | 19 | - | - | - | 1.139 |
| Iš viso Kauno regione | 139.497 | 150.580 | 143.638 | 142.588 | 144.828 |

Šaltinis: Kauno RATC

Mechaninio apdoravimo metu iš mišrių komunalinių atliekų srauto išskiriama ~1,2-2,1% visų į mišrias komunalines atliekas patekusių pakuočių ir antrinių žaliavų (2021 m. 1,3 tūkst. t. iš 46,5 tūkst. t.). Priklausomai nuo laikotarpio 12-41% komposto, pagaminto biologinio apdoravimo metu, panaudojama sąvartynų perdengimui. Likusios po apdoravimo atliekos – perduodamos į deginimo įrenginius (15-49%) arba pašalinamos sąvartyne (10-72%).

12 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdoravimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos

| Atliekų kategorija | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Kauno MBA įrenginiai | 106.040 | 126.297 | 123.812 | 117.412 | 121.610 |
| Perduota energijai gauti | 35.321 | 19.783 | 19.131 | 53.433 | 60.949 |
| Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne | 59.441 | 89.245 | 76.994 | 25.543 | 10.593 |
| Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui | 10.329 | 16.540 | 26.589 | 37.576 | 48.990 |
| Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams) | 948 | 730 | 1.099 | 860 | 1.079 |
| Zabališkio MAR įrenginiai | 15.336 | 10.934 | 11.429 | 12.838 | 14.121 |
| Perduota energijai gauti | 1.052 | 198 | 458 | 2.506 | 4.376 |
| Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne | 9.778 | 9.035 | 7.129 | 4.553 | 3.393 |
| Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui | 4.287 | 1.692 | 3.688 | 5.635 | 6.158 |
| Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams) | 218 | 8 | 154 | 144 | 195 |
| Kauno regione iš viso | 121.375 | 137.231 | 135.241 | 130.250 | 135.731 |
| Perduota energijai gauti | 36.373 | 19.981 | 19.589 | 55.940 | 65.325 |
| Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne | 69.219 | 98.280 | 84.122 | 30.096 | 13.986 |
| Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui | 14.616 | 18.232 | 30.276 | 43.211 | 55.148 |
| Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams) | 1.166 | 737 | 1.253 | 1.004 | 1.273 |

Šaltinis: Kauno RATC

Komunalines atliekas pradėjus apdoroti MBA ir MAR įrenginiuose šalinamų atliekų kiekis ženkliai sumažėjo. 2021 m. sąvartyne pašalinta 10% visų susidariusių komunalinių atliekų, tuo tarpu, kai 2017 m. – 33%. Šalinamų atliekų kiekį iš esmės nulėmė tai, kad didesnė atliekų dalis po apdoravimo pristatoma į deginimo įrenginius arba panaudojama sąvartyno eksploatacijoje.

13 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos

| Atliekų kategorija | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|---------------|----------------|---------------|---------------|---------------|
| Susidaręs komunalinių atliekų kiekis | 239.159 | 249.951 | 239.126 | 237.182 | 271.012 |
| Pašalinta komunalinių atliekų nuo susidarymo | 33% | 43% | 39% | 19% | 10% |
| Pašalintas komunalinių atliekų kiekis | 78.254 | 107.426 | 93.162 | 44.234 | 26.229 |
| Komunalinės atliekos po apdoravimo MBA/MAR | 69.219 | 98.280 | 84.122 | 30.096 | 13.986 |
| Pašalintos Jonavos r. sav. atliekos po apdoravimo | 6.006 | 4.340 | 3.660 | 3.175 | 1.163 |

| Atliekų kategorija | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------|---------|---------|--------|--------|
| Po pirminio rūšiavimo likusios atliekos | 3.029 | 4.806 | 5.380 | 10.963 | 11.080 |
| Sąvartyno eksploatacijoje panaudotas techninis kompostas | 14.616 | 18.232 | 30.276 | 43.211 | 55.148 |
| Pašalintų ir eksploatacijoje panaudotų komunalinės atliekos | 92.870 | 125.658 | 123.438 | 87.445 | 81.377 |
| Pašalintų ir eksploatacijoje panaudotų komunalinių atliekų dalis lyginant su komunalinių atliekų susidarymu | 39% | 50% | 52% | 37% | 30% |

Šaltinis: Kauno RATC

Visos komunalinės atliekos yra šalinamos Lapių ir Zabieliškio regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose, esančiuose Kauno r. ir Kėdainių r. sav. Projektinė sąvartynų talpa (be uždengimo) – ~3.010.400 t. 2021 m. laisvi sąvartynų pajėgumai sudarė 15-17% visos sąvartynų talpos.

1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas

Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Kėdainių r. sav. pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais ir apvažiavimo būdu. Labiausiai paplitęs pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo būdas – stiklo, popieriaus / kartono ir plastiko atliekų surinkimo konteineriais. Pakuotės atliekos ir antrinės žaliavos surenkamos 0.12 m³, 0.24 m³, 1.8 m³, 2 m³, 2,5 m³ ir 3 m³, 5 m³ talpos konteineriais, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytu dažnumu. Savivaldybėje individualiais pakuočių atliekų konteineriais aprūpinta 100% namų valdų, o viena konteinerinė aikštelė butuose daugiabučiuose namuose tenka vidutiniškai 137 gyventojams.

14 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Kėdainių r. sav.

| | Matavimo vnt. | Rodiklis |
|---|---------------|----------|
| Infrastruktūra tenkanti individualioms valdoms | | |
| Individualių valdų skaičius | vnt. | 10.737 |
| Individualios valdos, kurioms sudarytos tinkamos pakuočių atliekų pirminio rūšiavimo sąlygos | vnt. | 10.737 |
| Pakuočių ir antrinių žaliavų konteineriais aprūpintų individualių valdų dalis | proc. | 100 % |
| Infrastruktūra tenkanti butams daugiabučiuose namuose | | |
| Gyventojų butuose daugiabučiuose namuose skaičius | gyv. | 23.356 |
| Kolektyvinių konteinerių aikštelių skaičius, kuriose yra konteineriai pakuočių atliekoms ir antrinėms žaliavoms | vnt. | 171 |
| Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena konteinerių aikštelė kartu su pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimui skirtais konteineriais | gyv. / vnt. | 137 |

Šaltinis: AAA

Analizuojamu laikotarpiu atskiras pakuočių atliekų surinkimas išaugo beveik 2 kartus., t. y. nuo 473 iki 925 t. Nagrinėjamu laikotarpiu didžiausią konteinerinę sistemą surenkamų pakuočių dalį sudarė stiklo (42-63%) bei popieriaus ir kartono (21-27%) atliekos.

15 lentelė. Konteinerine sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtys, 2015-2021 m., tonos

| Atliekų kategorija | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------------|------------|------------|------------|--------------|--------------|------------|
| Popieriaus ir kartono atliekos | 100 | 122 | 169 | 90 | 295 | 770 | 251 |
| Stiklo atliekos | 200 | 162 | 256 | 271 | 430 | 313 | 582 |
| Metalo atliekos | 88 | 89 | - | - | 1 | - | - |
| Plastiko atliekos | 85 | 26 | 22 | 19 | 492 | 368 | 91 |
| Mišrios pakuočių atliekos, antrinės žaliavos | - | - | - | - | - | - | - |
| Kombinuotos pakuotės atliekos | - | - | - | - | - | - | - |
| Viso | 473 | 398 | 447 | 381 | 1.218 | 1.451 | 925 |

Šaltinis: AAA

Kaip ir visoje Lietuvoje užstato sistema Kėdainių r. sav. pradėjo veikti nuo 2016 m. Nuo sistemos eksploatacijos pradžios iki 2021 m. surenkamų pakuočių kiekis išaugo 48%. Užstato sistema surenkamų pakuočių kiekio augimą daugiausiai lėmė augančios stiklo surinkimo apimtys, kurios per visą sistemos gyvavimo laikotarpį išaugo 2 kartus.

16 lentelė. Užstato sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos

| Atliekų kategorija | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|------|------|------|------|------|------|------|
| Plastikų (PET), įskaitant pakuotes, atliekos | - | 171 | 212 | 219 | 218 | 204 | 209 |
| Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos | - | 47 | 52 | 62 | 68 | 70 | 80 |
| Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos | - | 73 | 86 | 86 | 95 | 106 | 141 |
| Viso | - | 291 | 349 | 367 | 381 | 381 | 430 |

Šaltinis: USAD

Kėdainių r. sav. pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos taip pat yra surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, tačiau tokiu būdu surenkamų atliekų kiekis nėra reikšmingas, t. y. vidutiniškai per metus surenkama ~8 t. pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų.

17 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Kėdainių r. | 7 | 13 | 0 | 0 | 0 | 1 | 35 |

Šaltinis: Kauno RATC

Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Kėdainių r. sav. individualių valdų gyventojams sudarytos sąlygos tvarkyti žaliąsias atliekas jų susidarymo vietoje, kadangi 2012-2016 m. išdalinta 5.000 vnt. 0,9 m³ kompostavimo dėžių. Kompostavimo dėžėmis šiuo metu aprūpinta ~61% savivaldybėje esančių individualių valdų, kurios per metus vidutiniškai sukompustuoja ~1,7 tūkst. t. žaliųjų atliekų. Dalis individualių valdų gyventojų žaliąsias atliekas kompostuoja nuosavuose pačių įsigytuose ar savadarbiuose namudinio kompostavimo įrenginiuose.

Kėdainių r. sav. gyventojai žaliąsias atliekas taip pat gali pristatyti į žaliųjų atliekų priėmimo aikštelę adresu Zabieliškio k. Liepų g. 16, Kėdainių r. Per metus į šią aikštelę pristatoma 0,8-1,6 tūkst. žaliųjų atliekų.

18 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|-------|------|-------|------|------|-------|------|
| Konteineriais bei apvažiavimo būdu surinktos žaliosios atliekos | 480 | 321 | 38 | - | 53 | - | - |
| Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje surinktos žaliosios atliekos | 1.022 | 982 | 1.012 | 656 | 963 | 1.639 | 795 |

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas

Kėdainių r. sav. tekstilės atliekos surenkamos specialiai tam skirtais konteineriais, taip pat, sudarytos sąlygos šias atliekas pašalinti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje. Kėdainių r. sav. įrengti 41 vnt. tekstilės atliekų konteinerių, o viena konteinerių aikštelė, kurioje stovi tekstilės atliekų konteineriai, šiuo metu tenka 570 Kėdainių r. sav. gyventojų.

19 lentelė. Surinktos tekstilės atliekos, tonos

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|
| Konteineriais bei apvažiavimo būdu surinktos tekstilės atliekos | - | - | - | - | - | 69 | 133 |

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|
| Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse surinktos tekstilės atliekos | - | - | - | - | - | - | - |

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Kitų atliekų surinkimas ir tvarkymas

Kėdainių r. sav. apvažiavimo būdu, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje atskirai surenkamos šios komunalinės atliekos:

- didelio gabarito atliekos;
- buityje susidarančios pavojingos atliekos;
- antrinės žaliavos;
- elektros ir elektroninė įranga;
- naudotos padangos;
- statybos ir griovimo atliekos.

Kėdainių r. sav. šiuo metu veikia viena DGASA, kurioje 2021 m. surinkta daugiau kaip 12.2 tūkst. t. didelių gabaritų, statybinių, pavojingų bei kitų atliekų. Didžioji dalis jų (~79%) surenkama apvažiavimo būdu, likusi – didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.

20 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų kitų atliekų surinkimo sudėtis

| Atliekų kategorija | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| DGASA surinktas kitų atliekų kiekis, tonos | | | | | | | |
| Didelių gabaritų atliekos | 74 | 109 | 8 | 15 | 15 | - | 606 |
| Metalo atliekos | - | 1 | - | - | - | 1 | 2 |
| EEI | 7 | 18 | 13 | 14 | 14 | 56 | 57 |
| Naudotos padangos | 80 | 37 | 36 | 26 | 26 | 159 | 223 |
| Statybos ir griovimo atliekos | 122 | 159 | 148 | 123 | 123 | 270 | 363 |
| Statybinės atliekos turinčios asbesto | 2 | 14 | 12 | 9 | 9 | 26 | 58 |
| Kitos atliekos | 1 | 2 | - | 1 | 1 | 903 | 1.248 |
| Iš viso | 286 | 340 | 217 | 188 | 188 | 1.415 | 2.557 |
| Apvažiavimo būdu surinktas kitų atliekų kiekis, tonos | | | | | | | |
| Didelių gabaritų atliekos | 8 | 1.292 | 16 | 7 | 1.011 | 709 | 7.926 |
| Metalo atliekos | - | - | - | - | - | - | - |
| EEI | 64 | - | 57 | 52 | 1 | | |
| Naudotos padangos | 2 | 31 | 26 | 90 | 50 | | 1.753 |
| Statybos ir griovimo atliekos | 1.479 | 1.697 | 2.206 | 2.423 | 2.855 | | |
| Statybinės atliekos turinčios asbesto | 19 | - | - | 6 | | | |
| Kitos atliekos | 291 | 44 | 1.782 | 1.721 | 1.310 | | |
| Iš viso | 1.863 | 3.064 | 2.307 | 4.299 | 5.227 | 709 | 9.679 |

Šaltinis: Kauno RATC

Bešeimininkų atliekų tvarkymas

Kėdainių r. sav. sutvarkomų bešeimininkų atliekų kiekis 2015-2020 m. svyravo 1-151 t. ribose. Didžiausią dalį visų bešeimininkų atliekų sudarė naudotos padangos bei statybos ir griovimo atliekos.

21 lentelė. Sutvarkytas bešeimininkų atliekų kiekis, tonos

| | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|-------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| Bešeimininkės atliekos | 151 | - | - | 0 | 1 | 109 |

Šaltinis: AAA

1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas

Siekiant įvertinti Kėdainių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi, remiantis esamos situacijos analizės rezultatais, analizuojami ES direktyvose, *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* ir *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* nustatytų uždavinių įgyvendinimo rezultatai.

22 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai

| Direktyva | Atliekų kategorija | Laikotarpis | Sritis | | | VATP |
|------------|--------------------------------|-------------|--|-------------------------------|---------------------------|------------|
| | | | Minimalios panaudojimo apimtys | Minimalios perdirbimo apimtys | Minimalus surinkimo lygis | |
| 2008/98/EB | Komunalinės atliekos | 2015 m. | Atskiras popieriaus, metalo, stiklo, plastiko surinkimas | | | - |
| | | 2020 m. | 50% | - | - | 230.1 p. |
| 1999/31/EB | Biologiškai skaidžios atliekos | 2010 m. | Šalinimą sumažinti iki 75% 2000 m. lygio | | | 230.2-3 p. |
| | | 2013 m. | Šalinimą sumažinti iki 50% 2000 m. lygio | | | |
| | | 2020 m. | Šalinimą sumažinti iki 35% 2000 m. lygio | | | |
| 1994/62/EB | Pakuočių atliekos | 2008 m. | 60% | 55% | - | 230.4 p. |
| | Stiklinės | - | - | 60% | - | |
| | Popierinės | - | - | 60% | - | |
| | Metalinės | - | - | 50% | - | |
| | Plastikinės | - | - | 22.5% | - | |
| | Medinės | - | - | 15% | - | |

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.1 p.: užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų

Savivaldybių į MBA, MAR įrenginius pristatytos komunalinės atliekos yra apdorojamos bendrai, todėl neįmanoma nustatyti tikslaus šalinamų atliekų sudėtyje esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vienos savivaldybės masteliu. Siekiant nustatyti sąvartyne pašalintų Kėdainių r. sav. biologiškai skaidžių atliekų kiekį atlikti preliminarūs skaičiavimai.

23 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Į MKA patenkančių BSA kiekis regione | 121.422 | 125.268 | 114.727 | 107.990 | 112.760 |
| Į MKA patenkančių BSA kiekis Kėdainių r. sav. | 9.988 | 9.858 | 10.292 | 11.268 | 9.616 |
| Kėdainių r. sav. BSA dalis visame į MBA pristatytame MKA kiekyje | 8% | 8% | 9% | 10% | 9% |
| Po MKA apdorojimo pašalintas BSA atliekų kiekis | 103.926 | 98.260 | 84.123 | 30.096 | 17.458 |
| Preliminarus maksimalus pašalintas Kėdainių r. sav. komunalinių BSA kiekis | 8.549 | 7.733 | 7.547 | 3.140 | 1.489 |
| Maksimalus leistinas šalinti Kėdainių r. sav. komunalinių BSA kiekis | 6.074 | 5.399 | 5.399 | 4.724 | 4.724 |
| Užduoties įgyvendinimas | Ne | Ne | Ne | Taip | Taip |

Šaltinis: AAA

VATP 230.2-230.3 p.: iki 2016 / 2020m. perdirbti, pakartotinai ar kitaip panaudoti (pavyzdžiui energijai gauti) ne mažiau kaip 45 / 65proc. komunalinių atliekų (įvertinant pagal atliekų kiekį)

Užduoties įgyvendinimas įvertintas atsižvelgiant į susidarancių komunalinių atliekų bei pašalintų atliekų kiekio santykį. Vertinant šalinamų komunalinių atliekų kiekį neatsižvelgta į techninį komposto kiekį, kuris buvo panaudojamas sąvartyno eksploatacijoje.

24 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|--|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|
| Susidaręs KA kiekis Kėdainių r. sav. | 21.175 | 20.655 | 22.314 | 20.587 | 28.679 |
| Užduotis | 45% | 45% | 45% | 65% | 65% |
| | 9.529 | 9.295 | 10.041 | 13.382 | 18.641 |
| Regiono susidaręs MKA kiekis pristatytas MBA | 139.497 | 150.580 | 143.638 | 142.588 | 144.828 |
| Kėdainių r. sav. MKA kiekis pristatytas apdorojimui į MBA įrenginius | 13.877 | 13.594 | 13.161 | 13.213 | 13.019 |
| Kėdainių r. sav. MKA dalis visame pristatytame kiekyje | 10% | 9% | 9% | 9% | 9% |
| Po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis | 69.219 | 98.280 | 84.122 | 30.096 | 13.986 |
| Preliminarus po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis susidaręs Kėdainių r. sav. | 6.886 | 8.873 | 7.708 | 2.789 | 1.257 |
| Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis regione | 38.243 | 41.819 | 45.214 | 49.145 | 79.005 |
| Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis Kėdainių r. sav. | 5.355 | 5.142 | 6.430 | 3.763 | 13.064 |
| Kėdainių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų dalis | 14% | 12% | 14% | 8% | 17% |
| Regiono atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne | 3.029 | 4.806 | 5.380 | 10.963 | 11.080 |
| Preliminarus Kėdainių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne | 424 | 591 | 765 | 839 | 1.832 |
| Preliminarus bendras sąvartyne pašalintas KA kiekis susidaręs Kėdainių r. sav. | 7.310 | 9.464 | 8.473 | 3.628 | 3.089 |
| Preliminarus perdirbtas ar kitaip panaudotas KA kiekis susidaręs Kėdainių r. sav. | 13.865 | 11.191 | 13.841 | 16.959 | 25.590 |
| Perdirbtų arba kitaip panaudotų KA dalis Kėdainių r. sav. | 65% | 54% | 62% | 82% | 89% |

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.4 p.: užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (įvertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti

Vertinant užduoties įgyvendinimą susiduriama su problema, kad šiuo metu nėra tikslių duomenų apie tai kiek pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų perduotų atliekų tvarkytojams yra perdirbta, todėl laikomasi prielaidos, kad visos surinktos pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos – perduotos perdirbimui ir perdirbtos.

25 lentelė. Pakuočių atliekų panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Kėdainių r. sav., tonos

| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---|------------|------------|------------|------------|------------|
| PA ir AŽ susidarymas | 5.647 | 4.642 | 5.916 | 7.184 | 6.201 |
| Perdirbėjams perduotų pakuočių atliekų kiekis | 912 | 814 | 1.714 | 1.925 | 1.504 |
| Užduoties įgyvendinimas, kai perdavimas prilyginamas perdirbimui | 16% | 18% | 29% | 27% | 24% |

Šaltinis: sudaryta autorių

Pastebėtina tai, kad šiuo metu net ir perdirbus visas surinktas pakuočių atliekas ir antrines žaliavas užduotis Kėdainių r. sav. būtų nepasiekta, kadangi atskirai surenkama ~24% visų susidarancių pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų.

Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

26 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

| VATP | Užduotis | Igyventa (Taip / Ne) | Pastaba |
|--|--|-------------------------|---|
| Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys | | | |
| 239.1 | Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje. | Ne | - |
| 239.2. | Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti. | Taip | - |
| 239.3. | Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti. | Ne | Remiantis 2016 m. atlikta galimybių studija, įrengimas – netikslingas. |
| 239.4. | Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra. | Ne | Netikslinga |
| Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys | | | |
| 246.1. | Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. | Taip | Užduotis regiono savivaldybėse įgyvendinta vėliau nei 2015 m. |
| 246.2.1- 246.2.2 | Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: Kauno miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Kauno regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; | Taip | Savivaldybėje viena aikštelė vidutiniškai tenka 137 daugiabučių namų gyventojams. |
| 246.2.3 | Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; | Taip | - |
| 246.2.4 | Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. | Taip | - |
| 246.3 | Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. | Taip | - |
| 246.4 | Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita). | Taip | - |
| 246.5 | Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus. | Taip | - |
| 246.6 | Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų | Taip | - |

| VATP | Užduotis | Igyventa (Taip / Ne) | Pastaba |
|-------------|--|---------------------------------|----------------|
| | rūšiuojamojo surinkimo priemonės. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms. | | |

Šaltinis: sudaryta autorių

1.7 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

27 lentelė. Kėdainių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

| Priemonė | Veiksmai | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Įgyvendinta (Taip / Ne) | Komentaras |
|--|--|--|-------------------|-------------------------|---|
| 1 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą | | | | | |
| 1.1. uždavinys. Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus | | | | | |
| 1.1.1. Užsakomojo darbo „Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir sutvarkymo galimybių Kauno regiono savivaldybėse analizė“ pirkimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių pinigų įnašą Kauno RATC struktūroje</i>) | Galimybių studija - 1 vnt. | KAUNO RATC | 2015 m. | Taip | - |
| 1.1.2. Esant poreikiui organizuoti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą | Reikiamas maisto/virtuvės atliekų konteinerių skaičius paaiškės galimybių studijos rengimo metu. | Savivaldybė, KAUNO RATC | 2016-2018 m. | Taip | Savivaldybėje išdalintos kompostavimo dėžės |
| 1.1.3. Esant poreikiui Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių pinigų įnašą Kauno RATC struktūroje</i>) | Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui | KAUNO RATC | 2016-2018 m. | Ne | - |
| 1.1.4. Žaliųjų atliekų, kurių tvarkymą organizuoja savivaldybės, surinkimas ir tvarkymas arba tokių atliekų tvarkymas susidarymo vietoje | ŽA kompostavimo konteineriai – 2.000 vnt.; | Savivaldybė, KAUNO RATC | 2015-2020 m. | Ne | - |
| 1.1.5. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių pritaikymas rinkti buityje susidarancias žaliąsias atliekas | DGASA įrengti papildomi konteineriai žaliosioms atliekoms surinkti – 1 vnt. | KAUNO RATC | 2015-2020 m. | Ne | - |
| 1.2. uždavinys. Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas | | | | | |
| 1.2.1. Rūšiuojamojo atliekų surinkimo prie daugiabučių namų ir kitose viešose vietose sistemos plėtra | Įrengta 10 vnt. antrinių žaliavų konteinerių aikštelių; pastatyta 20 vnt. antrinių žaliavų konteinerių komplektų | Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai | 2015-2020 m. | Taip | - |
| 1.2.2. Rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemos individualiems namams plėtra | 14.450 vnt. individualių antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių komplektai | Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai, KAUNO RATC | 2015-2020 m. | Taip | - |

| Priemonė | Veiksmai | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Įgyvendinta (Taip / Ne) | Komentaras |
|---|---|-------------------------|-------------------|-------------------------|------------|
| 1.2.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir atliekų priėmimo punktų darbo tobulinimas siekiant jį dar labiau pritaikyti gyventojų poreikiams | DGASA TIPK leidimų peržiūra ir keitimas, esant poreikiui ir galimybei papildomų konteinerių tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingoms atliekoms įrengimas - 3 vnt. | KAUNO RATC | 2015-2020 m. | Ne | - |
| 1.2.4. Apmokestinamųjų gaminių, tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu organizavimas (ne mažiau kaip 2 kartus per metus kiekvienam atliekų srautui) | Suorganizuoti ne mažiau kaip 2 apvažiavimai per metus atliekoms surinkti pagal kiekvieną atliekų srautą | Savivaldybė | 2015-2020 m. | Ne | - |
| 1.3. uždavinys. Tobulinti sukurta ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą | | | | | |
| 1.3.1. Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių statyba | Pastatytas mechaninio apdorojimo įrenginys Zabieliškio regioniniame sąvartyne - 1 vnt. | KAUNO RATC | 2015 m. | Taip | - |
| 1.3.2. Zabieliškio sąvartyno plėtra | Papildomų sekcijų įrengimas - 1 vnt. | KAUNO RATC | 2016-2020 m. | Ne | - |
| 1.3.3. Patvirtinti ar atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas | Atnaujinta ar patvirtinta konteinerių aikštelių išdėstymo schema - 1 vnt. | Savivaldybė | 2015-2016 m. | Taip | - |
| 2 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas | | | | | |
| 2.1. uždavinys. Užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga | | | | | |
| 2.1.1. Sukurti komunalinių atliekų turėtojų registrą ir jame registruoti komunalinių atliekų turėtojus | Programinės įrangos paketas ir duomenys, komunalinių atliekų turėtojams registruoti - 1 vnt. | Savivaldybė | 2015–2016 m. | Taip | - |
| 2.1.2. Visiems atliekų turėtojams sudaryti sąlygas naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga sudarant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartis su komunalinių atliekų turėtojais arba nustatant vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą | Tarybų sprendimai | Savivaldybė | 2015–2016 m. | Taip | - |
| 2.1.3. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikti vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintais minimaliais kokybės reikalavimais | Komunalinių atliekų tvarkymas, vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2012 m, spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857 "Dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo" | Savivaldybė, KAUNO RATC | 2015–2020 m. | Taip | - |
| 2.2. uždavinys. Efektyvinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų kontrolę | | | | | |
| 2.2.1. Steigti/efektyvinti atliekų tvarkymo kontrolės sistemą | Veikianti atliekų tvarkymo sistemos kontrolės sistema | Savivaldybė | 2015-2020 m. | Taip | - |

| Priemonė | Veiksmai | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Įgyvendinta (Taip / Ne) | Komentaras |
|---|---|-------------------------|-------------------|-------------------------|------------|
| 3 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje | | | | | |
| 3.1. uždavinys. Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje | | | | | |
| 3.1.1. Visuomenės švietimo atliekų tvarkymo klausimais regioniniu lygiu programos parengimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginį įnašą Kauno RATC struktūroje</i>) | Parengta visuomenės švietimo programa, 1 vnt. | KAUNO RATC | 2015–2020 m. | Taip | - |
| 3.1.2. Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendrų visuomenės švietimo ir informavimo atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo klausimais projektų rengimas ir įgyvendinimas | Įgyvendinti projektai visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo ir prevencijos klausimais | Savivaldybė, KAUNO RATC | 2015–2020 m. | Taip | - |
| 3.2. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus | | | | | |
| 3.2.1. Atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas | Nuolatinė teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas | Savivaldybė, KAUNO RATC | 2015–2020 m. | Taip | - |

Šaltinis: sudaryta autorių

1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

28 lentelė. Kėdainių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė

| | |
|-----------|--|
| 1. | Stiprybės |
| 1.1 | Kuriama, modernizuojama komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūra prisideda ne tik prie efektyvesnio komunalinių atliekų surinkimo ir aptarnaujamų gyventojų dalies augimo, tačiau ir sprendžia su vizualine teritorijų tarša susijusias problemas. |
| 1.2 | Nuolatinė pirminio atliekų rūšiavimo infrastruktūros priemonių plėtra nuosekliai didina pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų kiekį. |
| 1.3 | Depozito sistemos įvedimas plastikinėms, stiklinėms ir metalinėms pakuotėms padidino surenkamų PA kiekį, kuris ir toliau kiekvienais metais auga. |
| 1.4 | Sukūrus daiktų dalinimosi infrastruktūrą pakartotinis potencialių atliekų panaudojimas Kėdainių r. sav. auga bei po truputį keičia gyventojų vartojimo įpročius ir kultūrą. |
| 1.5 | Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis bei sukurta atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia vis mažesnį komunalinių atliekų šalinimą sąvartynuose ir su tuo susijusį poveikį aplinkai. |
| 1.6 | Didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelėse surenkama didžioji dalis savivaldybėje susidarančių inertinių, didelio gabarito ir kt. atliekų, todėl tik ~12% jų patenka į mišrias komunalines atliekas. |
| 2. | Silpnybės |
| 2.1 | Augant vartojimui komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Kėdainių r. sav. auga. Sparčiai besivystant statybų sektoriui ženkliai auga statybos ir griovimo atliekų susidarymas. |
| 2.2 | Augant pirminiam rūšiavimui savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų kiekis mažėja labai lėtai. |
| 2.3 | Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai yra nereprezentatyvūs / per mažos apimties. |
| 2.4 | Kėdainių r. sav. labai didelė dalis PA ir AŽ vis patenka į mišrias komunalines atliekas. Pagal atliekų susidarymą į mišrias komunalines atliekas patenka ~78% visų susidariusių PA ir AŽ: ~91% plastiko, ~77% popieriaus ir kartono bei ~74% metalo atliekų. |
| 2.5 | Maisto-virtuvės atliekų pirminio rūšiavimo sistema Kėdainių r. sav. nėra sukurta. |
| 2.6 | Didelė dalis DGASA surinktų atliekų – vis dar šalinamos sąvartynuose. |
| 2.7 | Kėdainių r. sav. nėra išplėtotą tekstilės atliekų surinkimo sistema. Didžioji tekstilės atliekų dalis (81%) šiuo metu patenka į mišrias komunalines atliekas. |
| 2.8 | DGASA tinklas nepakankamas siekiant skatinti pirminį gyventojų rūšiavimą. |
| 3. | Grėsmės |
| 3.1 | Ilguoju laikotarpiu augant ekonomikai atliekų susidarymas dar labiau didės. |
| 3.2 | Nesutarimas tarp gamintojų ir importuotojų atstovaujančių organizacijų bei savivaldybių dėl PA ir AŽ surinkimo sistemų finansavimo ir toliau stabdys PA ir AŽ surinkimo infrastruktūros plėtrą. |
| 3.3 | Tekstilės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtrą stabdys šių atliekų perdirbimo ir (ar) panaudojimo galimybių trūkumas. |
| 3.4 | Techninio komposto talpinimą sąvartynuose prilyginus šalinimui Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių eksploatavimas (neatlikus jų modernizacijos) taps neefektyvus uždavinių įgyvendinimo atžvilgiu. |
| 3.5 | Neužtikrinus, kad vietinė rinkliava padengtų susidarančias KA surinkimo ir tvarkymo išlaidas, ateityje plėtojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą gali kilti sunkumų susijusių su naujai įgyvendinamų priemonių finansavimu. |
| 3.6 | Suplanuotas nepakankamas komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros (MBA ir MAR modernizavimo, maisto-virtuvės atliekų tvarkymo ir kt.) poreikio valstybinis finansavimas |
| 3.7 | Valstybinės maisto-virtuvės atliekų tvarkymo strategijos nebuvimas stabdys šių atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi |

4. Galimybės

- 4.1 Atliekų tvarkymo sistemoje yra sukuriama didžiulis duomenų kiekis. Tinkamai renkant bei saugant šiuos duomenis galėtų būti sukuriama galimybė kurti naujas žinias ir jas panaudoti priimančiam geresniems sprendimams. Taip pat būtų sudarytos sąlygos tinkamai atverti bei viešinti šiuos duomenis siekiant padidinti visuomenės informuotumą bei paskatinti atskirų visuomenės grupių ar atskirtų teritorijų tarpusavio spaudimą siekiant įgyvendinti sektoriui nustatytus uždavinius.
- 4.2 Mišrios komunalinės atliekos jų surinkimo metu nėra sveriamos, todėl nėra sukaupiami reikšmingi duomenys, kurie galėtų pasitarnauti kontroliuojant ir prižiūrint atliekų turėtojus, jų rūšiavimo įgūdžius bei atliekant vykdomų atliekų prevencijos priemonių efektyvumo empirinius tyrimus.
- 4.3 Atskiro maisto-virtuvės atliekų surinkimo sistemos plėtra, mechaninio rūšiavimo įrenginių modernizavimas sudarytų sąlygas tam tikras pakuočių atliekas bei antrines žaliavas efektyviai išrūšiuoti MBA įrenginiuose.
- 4.4 Esamų Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių modernizacija, atnaujinant tiek mechaninio, tiek biologinio apdorojimo dalis sudarytų palankias sąlygas efektyvesniam veiklos vykdymui bei žiedinės ekonomikos principus atitinkančiam atliekų tvarkymui

Šaltinis: sudaryta autorių

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti, vadovaujantis *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planu*. Plėtojant Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti komunalinių atliekų šalinimo lygį, didinti atliekų perdirbimą ir įgyvendinti aukštesnio prioriteto atliekų prevencijos ir tvarkymo būdus.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbamos. Tik perdirbimui netinkančios atliekos turėtų būti naudojamos energijos gamybai, o šalinamos – naudojimui nebetinkančios atliekos.

2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas (VAPTP)*, pateiktos 29 lentelėje. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios – savivaldybės bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

29 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Kėdainių rajono savivaldybėje

| Eil. Nr. | VAPTP punktas | Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Kėdainių rajone |
|--|---------------|---|--|
| Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | | | |
| 1. | 260.1. | – iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį); | Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės užduotys bus |

| Eil. Nr. | VAPTP punktas | Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Kėdainių rajone |
|--|---------------|--|---|
| 2. | 260.2 | – iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį); | pasiektos savivaldybės įgyvendinus 261.1 p. nustatytas užduotis |
| 3. | 260.3 | – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį). | Regioniniu principu: savivaldybės bendradarbiaujant – per sukurtą Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. |
| Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys savivaldybėms ir regionams | | | |
| 4. | 261.1 | – atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. | Savivaldybės/ Kauno RATC Savivaldybė plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteineriais bei bendradarbiaujant su Kauno RATC plėtojant DGASA tinklą |
| 5. | 261.2 | – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. | Savivaldybė |
| 6. | 261.3. | – sudaryti galimybę buityje susidarantiems išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti; | Savivaldybė / Kauno RATC |
| 7. | 261.4 | – atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis; | Savivaldybė / Kauno RATC |
| 9. | 261.5 | – iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis; | Savivaldybė |
| 10. | 261.6 | – iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarantiems pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas). | Savivaldybė / Kauno RATC |
| | 261.7 | užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus: | |
| 11. | | – 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka; | Savivaldybė |
| 12. | | – 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku; | Savivaldybė |
| 13. | | – 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku; | Savivaldybė |

| Eil. Nr. | VAPT punktas | Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Kėdainių rajone |
|----------|--------------|--|--|
| 14. | | – 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės); | Savivaldybė / Kauno RATC |
| 15. | | – 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų; | Savivaldybė / Kauno RATC |
| 16. | | – 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą; | Kauno RATC |

2.2 Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu, pagrindinis savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujina 2015 m. gegužės 29 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-120 patvirtintą Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planą. Šiame plane numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų:**

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai)

1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones

1.2. uždavinys. Stiprinti Kėdainių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiuokšlinimą

2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą

2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą

2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą

2.4. uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis

3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį

3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį

3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

3.5. uždavinys. Vystyti buitėje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą

4.2 uždavinys. Plėtoti Kėdainių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą

4.3 uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą

2.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Ekonominio augimo prognozės gali kisti nuo geopolitinės situacijos ir kitų priežasčių, kurias prognozuoti šiuo metu yra sudėtinga. Analizuojant pastarųjų metų gyventojų skaičiaus pokytį Kėdainių rajono savivaldybėje matyti, kad per pastaruosius 8 metus gyventojų skaičius rajone sumažėjo, nors paskutinius kelerius metus beveik nekito. 2022 m. Kėdainių rajone gyveno beveik 46 tūkst. gyventojų. Kaip buvo minėta 1.5.1 skyriuje, nors gyventojų skaičius rajone nuo 2015 m. sumažėjo, komunalinių atliekų susidarymas kito neženkiai. Tikėtina, kad panašios demografinės bei komunalinių atliekų susidarymo tendencijos išliks ir iki 2027 m.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus pokyčio tendencijas, prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas pateiktas 30 lentelėje.

30 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Kėdainių rajone iki 2027 m.

| | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Nuolatinių gyventojų skaičius Kėdainių rajone | 45 913 | 45 384 | 44 862 | 44 345 | 43 834 | 43 329 |
| Komunalinės atliekos, t (įskaitant namudinį kompostavimą ir USAD sistemoje surenkamas užstatinių pakuočių atliekas) | 20 997 | 21 307 | 21 610 | 21 909 | 22 203 | 22 488 |
| Susidarančių KA kiekis tenkantis vienam gyventojui, Kėdainių rajone, kg/metus | 457 | 469 | 482 | 494 | 507 | 519 |

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį buvo daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Prognozuojama, kad per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas surenkamų atliekų kiekiai išliks panašių apimčių (gyventojų kiekio mažėjimą kompensuos sąlyginai didesnis vartojimas). Taip pat dėl skatinimo augs biologinių atliekų namudinis kompostavimas, bus sukurta jo apskaitos sistema, bus surenkami didesni žaliųjų atliekų kiekiai (31 lentelė).

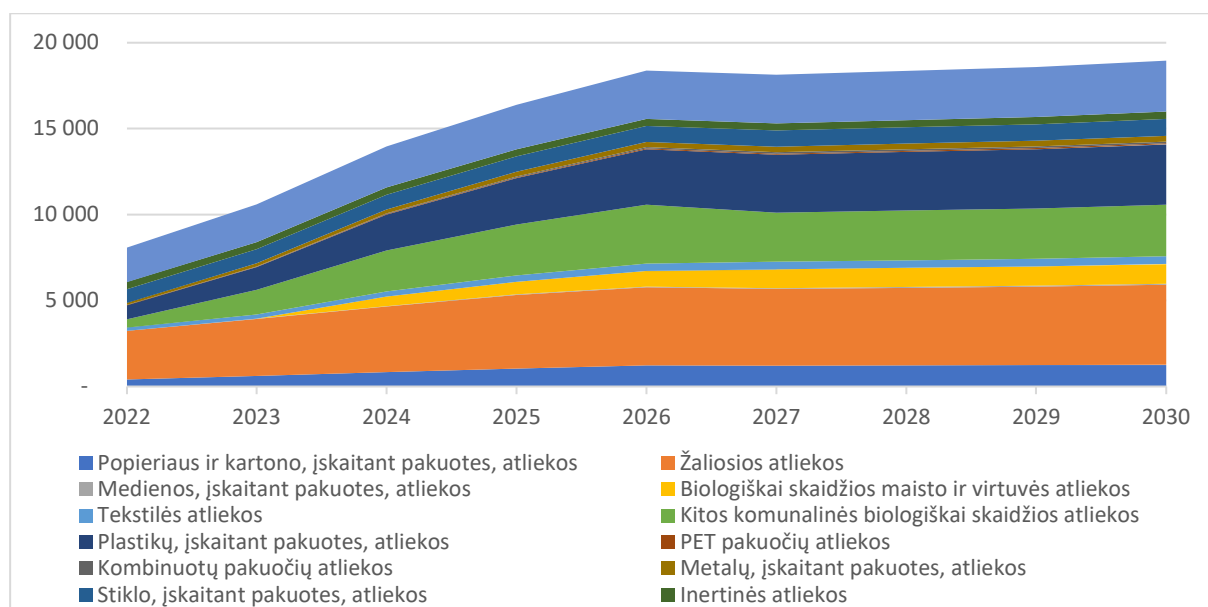
31 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Kėdainių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis

| Komunalinių atliekų frakcijos | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Susidarančių KA sudėtis su namudinio kompostavimo kiekiais | 20 997 | 21 307 | 21 610 | 21 909 | 22 203 | 22 488 |
| <i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 1 605 | 1 629 | 1 652 | 1 675 | 1 697 | 1 719 |
| <i>Žaliosios atliekos</i> | 4 628 | 4 696 | 4 763 | 4 829 | 4 894 | 4 957 |
| <i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 56 | 57 | 58 | 59 | 59 | 60 |
| <i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i> | 1 281 | 1 299 | 1 318 | 1 336 | 1 354 | 1 371 |
| <i>Tekstilės atliekos</i> | 587 | 596 | 604 | 612 | 621 | 629 |
| <i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i> | 3 335 | 3 384 | 3 433 | 3 480 | 3 527 | 3 572 |
| Visos biologiškai skaidžios atliekos | 11 492 | 11 662 | 11 827 | 11 991 | 12 152 | 12 308 |
| <i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 4 188 | 4 250 | 4 311 | 4 370 | 4 429 | 4 486 |
| <i>PET pakuočių atliekos</i> | 78 | 80 | 81 | 82 | 83 | 84 |
| <i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i> | 101 | 103 | 104 | 105 | 107 | 108 |
| <i>Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 375 | 381 | 386 | 392 | 397 | 402 |
| <i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 978 | 993 | 1 007 | 1 021 | 1 034 | 1 048 |
| Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos | 5 722 | 5 806 | 5 889 | 5 970 | 6 050 | 6 128 |
| <i>Inertinės atliekos</i> | 482 | 489 | 496 | 503 | 510 | 516 |
| <i>Kitos atliekos</i> | 3 302 | 3 350 | 3 398 | 3 445 | 3 491 | 3 536 |
| Inertinės ir kitos atliekos | 3 784 | 3 839 | 3 894 | 3 948 | 4 001 | 4 052 |

2.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis – atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., o 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. Atsižvelgiant į šią užduotį ir pagal ją modeliuojamus prognozuojamus atliekų srautus (9 paveikslas, 32 lentelė), savivaldybei intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemą (33 lentelė), 2027 m. prognozuojamas labai ženklus (daugiau nei 2,8 karto) mišrių komunalinių atliekų kiekio mažėjimas bei ženklus per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas atskirai surenkamų atliekų srautų kiekių išaugimas (beveik 2,5 karto). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų, tekstilės konteineriai, DGASA, ŽAKA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, tankinamas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių tinklas, DGASA tinklas).

9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Kėdainių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą)



Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 2.4.1-2.4.5 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Kėdainių rajone pateikta 32 lentelėje ir 34 lentelėje.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (29 lentelė). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio rajone (34 lentelė). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Labiausiai keisis perdirbamų ir kitais būdais tvarkomų atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 55 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 41 proc. Kauno regione jau šiuo metu perdirbama santykinai daug komunalinių atliekų, nes visos MBA įrenginiuose iš MKA srauto atskirtos BSA yra apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose, ir šie sutvarkyti BSA kiekiai (kas sudaro ženkliai MKA srauto dalį) laikomi perdirbtomis atliekomis. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama

Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, kol kas leidžia taip skaičiuoti atliekų perdirbimo užduotis, tačiau minėta direktyva numato, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės biologines komunalines atliekas, patekusias į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo operaciją, gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu jos surinktos atskirai. Taigi, vertinant 2027 m. perdirbimo rodiklius, daroma prielaida, kad iš MKA srauto atskirtos BSA bus apdorojamos ir panaudojamos, bet ne perdirbamos.

32 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srutai Kėdainių rajone 2022-2027 m., tonomis

| | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|---|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Rūšiuojamuoju būdu (per KATS), per USAD sistemą surinktos KA ir sukompostuotos biologinės atliekos susidarymo vietoje, t, tame tarpe: | 8 069 | 10 591 | 13 964 | 16 390 | 18 366 | 18 132 |
| <i>Biologinės ir biologiškai skaidžios atliekos, t</i> | 3 910 | 5 611 | 7 908 | 9 412 | 10 575 | 10 107 |
| <i>Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos¹, t</i> | 1 745 | 2 367 | 3 244 | 3 968 | 4 582 | 4 783 |
| <i>Inertinės ir kitos atliekos, t</i> | 2 414 | 2 613 | 2 811 | 3 010 | 3 209 | 3 242 |
| MKA, t | 12 928 | 10 716 | 7 646 | 5 520 | 3 837 | 4 356 |
| Iš viso: | 20 997 | 21 307 | 21 610 | 21 909 | 22 203 | 22 488 |

33 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srutai Kėdainių rajone 2022-2027 m., tonomis

| Komunalinių atliekų frakcijos | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|---|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Rūšiuojamuoju būdu surenkamų atliekų sudėtis ir kiekis, t | 8 069 | 10 591 | 13 964 | 16 390 | 18 366 | 18 132 |
| <i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 410 | 600 | 838 | 1 029 | 1 219 | 1 203 |
| <i>Žaliosios atliekos</i> | 2 831 | 3 320 | 3 809 | 4 298 | 4 542 | 4 461 |
| <i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 8 | 16 | 24 | 32 | 40 | 48 |
| <i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i> | - | - | 549 | 731 | 914 | 1 097 |
| <i>Tekstilės atliekos</i> | 184 | 246 | 307 | 368 | 430 | 440 |
| <i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i> | 476 | 1 429 | 2 381 | 2 953 | 3 429 | 2 858 |
| Visos biologiškai skaidžios atliekos | 3 910 | 5 611 | 7 908 | 9 412 | 10 575 | 10 107 |
| <i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 811 | 1 322 | 2 088 | 2 701 | 3 211 | 3 364 |
| <i>PET pakuočių atliekos</i> | 11 | 22 | 34 | 45 | 56 | 67 |
| <i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i> | 14 | 29 | 43 | 58 | 72 | 87 |
| <i>Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 122 | 170 | 218 | 266 | 306 | 322 |
| <i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i> | 787 | 824 | 862 | 899 | 937 | 943 |
| Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos¹ | 1 745 | 2 367 | 3 244 | 3 968 | 4 582 | 4 783 |
| <i>Inertinės atliekos</i> | 420 | 418 | 416 | 415 | 413 | 413 |
| <i>Kitos atliekos</i> | 1 994 | 2 195 | 2 395 | 2 595 | 2 795 | 2 829 |
| Inertinės ir kitos atliekos | 2 414 | 2 613 | 2 811 | 3 010 | 3 209 | 3 242 |

¹ Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos įvertintos prie biologinių ir biologiškai skaidžių atliekų

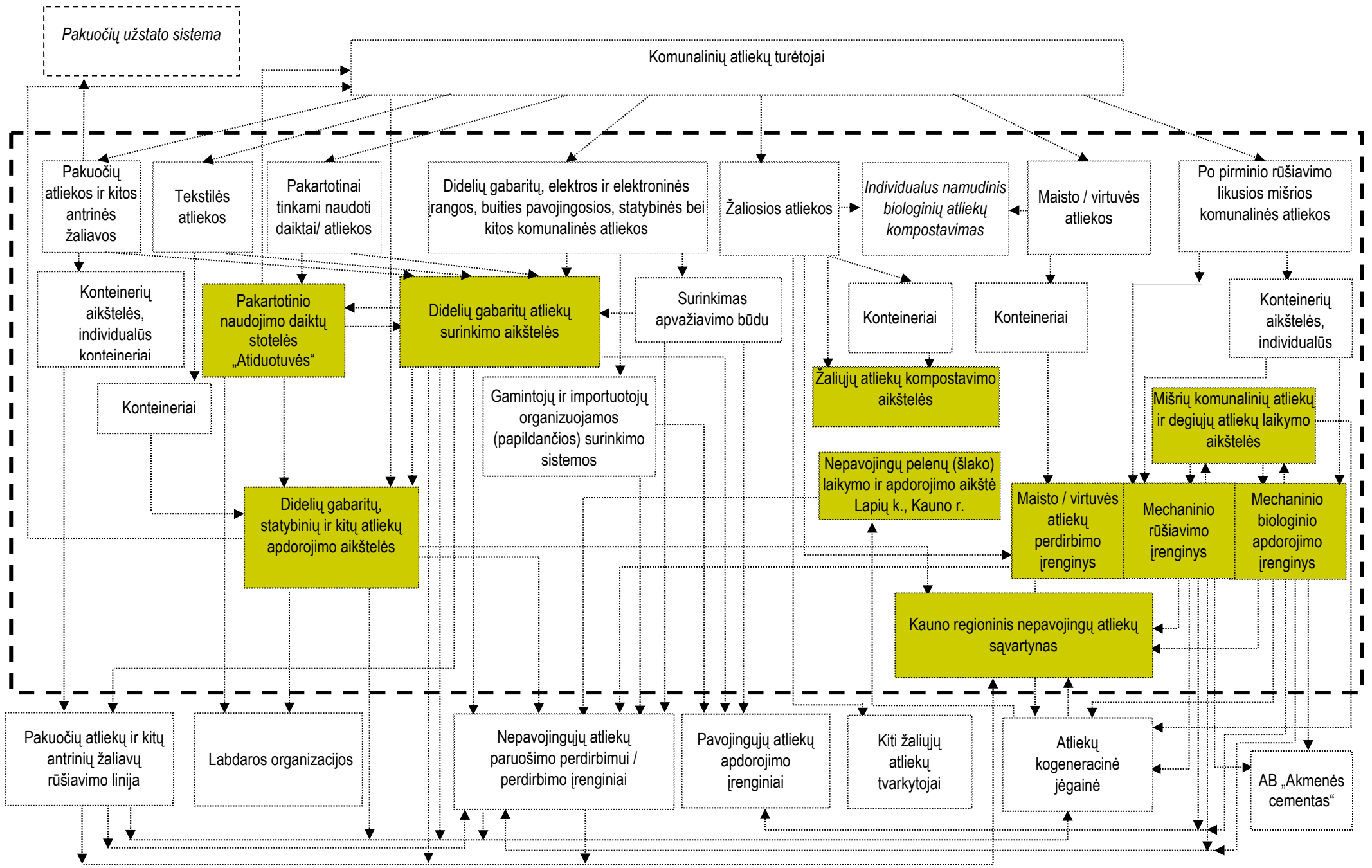
34 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Kėdainių rajone iki 2027 m.

| Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------------|-------------|
| <i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Kėdainių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)²</i> | 48% | 52% | 57% | 60% | 63% | 55% |
| <i>Planuojamas šalinti Kėdainių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i> | 14% | 12% | 8% | 6% | 4% | 4% |
| Rūšiuojamojo surinkimo užduotys | | | | | | |
| Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. | | 60% | 65% | 70% | 75% | 80% |
| <i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Kėdainių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i> | | 50% | 65% | 75% | 83% | 81% |
| Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą | | | | | 3 papildomos DGASA | |

35 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Kėdainių rajone iki 2027 m.

| | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|---|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| MKA, kg/gyv. | 282 | 236 | 170 | 124 | 88 | 101 |
| Maisto ir virtuvės atliekos, kg/gyv. | - | - | 12 | 16 | 21 | 25 |
| Žaliosios atliekos, kg/gyv. | 62 | 73 | 85 | 97 | 104 | 103 |
| Visų pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos, kg/gyv. | 47 | 65 | 91 | 113 | 132 | 138 |

² Vertinant inertinių atliekų, atskirtų iš MKA srauto, perdirbimą ir panaudojimą bei BSA kompostavimą (perdirbimą) MBA/MAR įrenginiuose



10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srantai Kėdainių rajone, 2027 m.

 Komunalinių atliekų tvarkymo sistema
 Regioninės atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūra

2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Kėdainių rajone planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti). Kauno mieste planuojama edukacijų erdvė atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema. Šia edukacijų erdve galės naudotis visų Kauno regiono savivaldybių atstovai, joje bus organizuojamos įvairios veiklos ir renginiai, skirti viso regiono gyventojams.

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto ir kitų atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskyrimui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinių plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip 101 kg/metus MKA (2021 m. šis rodiklis buvo 268 kg/metus).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Kėdainių rajone ir regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles „Atiduotuvė“); stotelės „Atiduotuvė“ bus įrengtos visose naujose DGASA;
- įrengti pakartotinio naudojimo daiktų eksponavimo ir realizavimo centrą (parduotuvėlę) Kauno mieste, kartu su edukacijų ir laisvalaikio erdve atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema;
- teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvė“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvė“ paslaugų prieinamumą.

Vertinama, kad įgyvendinus visas suplanuotas priemones, regione per metus bus paruošiama naudoti pakartotinai apie 30 t atliekų/daiktų.

2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Žaliosios atliekos. Kėdainių rajone ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Kėdainių rajono savivaldybės individualių namų gyventojai, pageidaujantys biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, jau yra aprūpinti kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas, planuojama kompostavimo namų sąlygomis plėtra (36 lentelė). Vertinama, kad pasinaudojant esamomis ir planuojamomis kompostavimo dėžėmis, individualiose valdose galima sukompustuoti 1,7- 2,4 tūkst. tonų augalinės kilmės biologinių atliekų.

36 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Kėdainių rajone

| Individualių valdų sk. | Kompostavimo dėžės (900 l talpos, esamos), vnt. | Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis (esamos dėžėse), t | Kompostavimo dėžių papildomas poreikis, vnt. | Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis, įvertinus papildomų dėžių poreikį, t |
|------------------------|---|--|--|---|
| 10 737 | 5 000 | 1 710 | 2 000 | 2 394 |

Kėdainių rajono savivaldybės gyventojai žaliąsias atliekas gali kompostuoti namuose arba pristatyti į ŽAKA (plačiau apie žaliųjų atliekų esamą surinkimą ir tvarkymą žr. 1.5.3 skyriuje). Ateityje planuojama miestų individualių valdų gyventojams pasiūlyti žaliųjų atliekų surinkimo konteneriais paslaugą.

37 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Kėdainių rajone

| Savivaldybė | Individualių valdų sk. | Esami žaliųjų atliekų surinkimo konteneriai, vnt. | Žaliųjų atliekų surinkimui individualių kontenerių poreikis, vnt. |
|-------------|------------------------|---|---|
| Kėdainių r. | 10 737 | - | 2 000 |

Plano įgyvendinimo laikotarpiu esant paramos galimybėms, planuojama rekonstruoti ir išplėsti esamą ŽAKA). Po rekonstrukcijos Kėdainių ŽAKA pajėgumai sieks 2 400 t/metus.

38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Kėdainių rajone

| Savivaldybė | Esama/ planuojama ŽAKA | Esamos ŽAKA pajėgumas, t/m | Esamos ŽAKA papildomi pajėgumai po plėtros, t/m |
|-------------|---|----------------------------|---|
| Kėdainių r. | Esama, Liepų g. 16, Zabieliškio k., Kėdainių r., planuojama pajėgumų plėtra | 1 000 | 1 400 |

Planuojama, kad 2027 m. Kėdainių rajono savivaldybėje bus atskirai surenkama ir sukompostuojama apie 2 tūkst. tonų žaliųjų atliekų.

Maisto atliekos. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Vadovaujantis *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* užduotimis, MVA atskirą surinkimą arba kompostavimą planuojama organizuoti Kėdainių mieste ir Vilainiuose.

39 lentelė. Kėdainių rajono gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai

| Savivaldybė | Gyventojų skaičius savivaldybėje, 2021 m. | Gyvenamoji vietovė, kurioje planuojamas atskiras MVA surinkimas | Gyventojų skaičius gyvenvietėse, 2021 m. | Planuojamas surinkti maisto atliekų (grynasis) kiekis, t | Planuojamas surinkti maisto atliekų kiekis (su 7 proc. priemaišų), t |
|-------------|---|---|--|--|--|
| Kėdainių r. | 46 382 | Kėdainiai, Vilainiai | 24 618 | 719 | 773 |
| | | | 53% | 29,2 kg/gyv. | 31,4 kg/gyv. |

Šaltinis: Kauno RATC duomenys, 2022 m.

Atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį, planuojama namų ūkius, kuriems bus teikiama MVA atskiro surinkimo paslauga, aprūpinti ne tik konteneriais, bet ir maisto atliekų kibirėliais, kurie naudojami virtuvėse. Preliminarus kibirėlių, maišelių į juos bei kontenerių poreikis Kėdainių rajono savivaldybėje

pateiktas 40 lentelėje. Kokius maišelius naudoti šiems kibirėliams (plastikinius ar kompostuojamus), turėtų būti nuspręsta projektuojant MVA perdirbimo pajėgumus ir paaiškėjus, kokie reikalavimai priimamų atliekų švarumui bus keliami, siekiant gautą raugą toliau kompostuoti ir panaudoti žemės ūkyje.

40 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA konteinerių poreikis Kėdainių rajono savivaldybėje

| Būstai | | | | Kibirėlių poreikis, vnt. | Maišelių poreikis, vnt./metus | Konteinerių poreikis | |
|----------------------|------------------------------------|-----------------------------------|---|--------------------------|-------------------------------|--|----------------------------|
| 1-2 butų namai, vnt. | Butai daugiabučiuose namuose, vnt. | Iš viso savivaldybėje būstų, vnt. | Planuojamas aptarnauti namų ūkių skaičius, vnt. | | | Bendro naudojimo pusiau požeminiai, > 1 m ³ | Individualūs (60 l talpos) |
| 12 670 | 14 136 | 26 806 | 14 000 | 14 000 | 1 526 000 | 65 | 1 841 |

Šaltinis: Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, Kauno RATC, 2022 m.

Vertinama, kad 2027 m. Kėdainių rajone bus atskirai surenkama daugiau kaip 780 t/metus maisto ir virtuvės atliekų.

Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimui Kauno regione planuojami sukurti regioniniai Maisto atliekų perdirbimo pajėgumai. Kol kas dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl techninių sprendinių ir vietos alternatyvos pasirinkimo. Regioninis Maisto atliekų perdirbimo įrenginys gali būti įrengiamas Kauno MBA arba Zabieliškio MAR teritorijose³. Atsižvelgiant į galimybę gauti ES finansinę paramą, kuri gali būti skiriama tik biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimui, galėtų būti įgyvendinta galimybių studijos⁹ 2.3 alternatyva - Zabieliškio MAR įrenginių teritorijoje įdiegta depakerio sistema biomasės išskyrimui bei biodujų gamybos iš išgrynintos biomasės sistema (termofilinė šlapio tipo nepertraukiamo veikimo anaerobinio apdorojimo sistema ir kreogeninio biodujų gryninimo ir suskystinimo sistema), o susidaręs raugas (digestatas) būtų nusausinamas ir kompostuojamas kartu su žaliosiomis atliekomis. Planuojamo maisto atliekų perdirbimo principinė technologinė schema bei srautų diagrama pateikta 11 paveiksle. Planuojami sukurti maisto atliekų perdirbimo pajėgumai – 15 000 t/m.

Iš MVA atskirtos priemaišos (plastikinės pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos) bus perduodamos šias atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms.

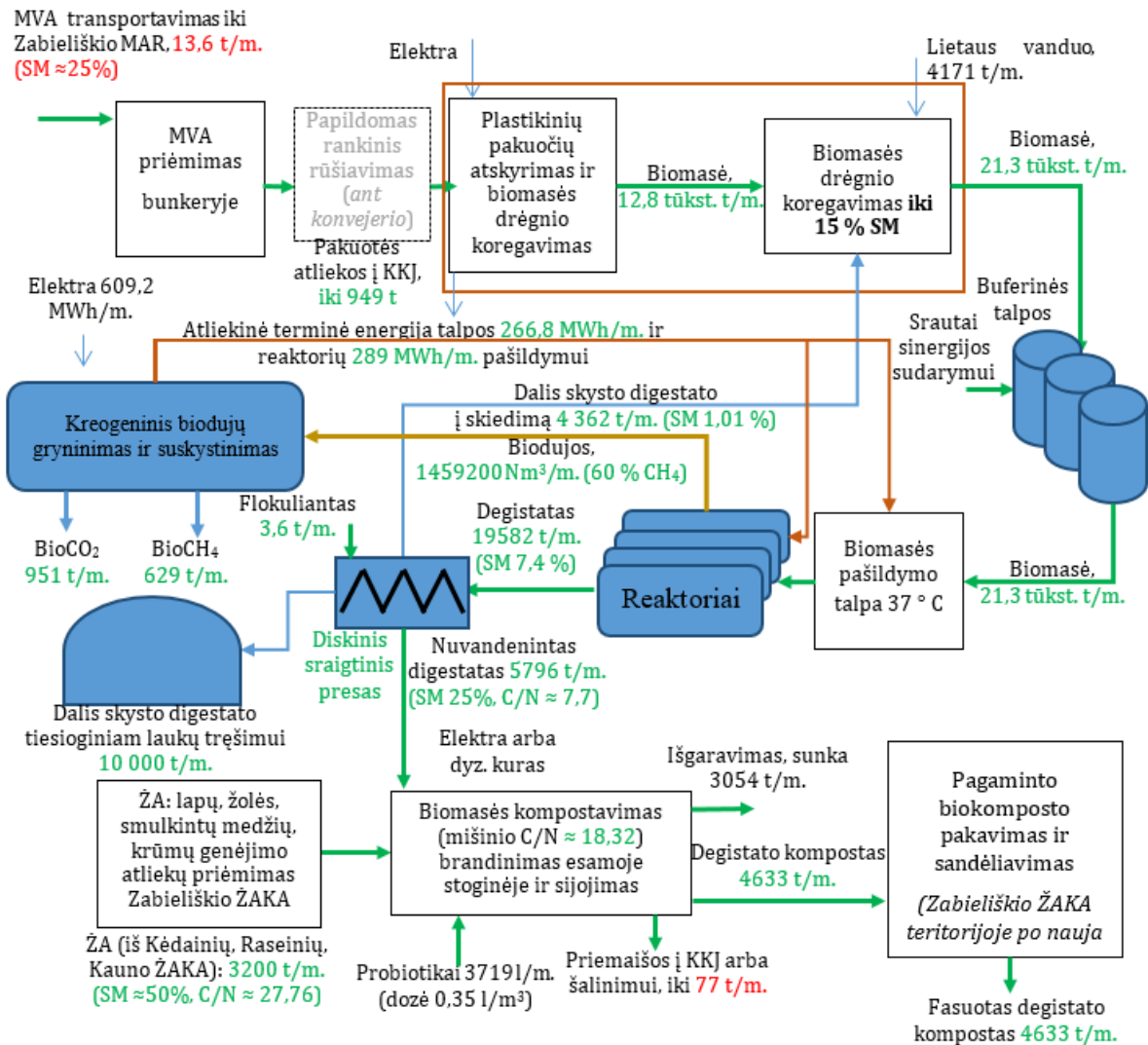
Kadangi biodujų naudojimas kogeneracijoje gaminat terminę ir elektros energiją nėra itin efektyvu, svarstoma pagamintas biodujas transformuoti į didesnės pridėtinės vertės produktą – biometaną. Galutinis techninis sprendinys bus tikslinamas projektavimo metu.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 2.4.5 skyriuje.

³ Vadovaujantis Kauno RATC užsakymu parengta Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, 2022 m.

11 paveikslas. MVA paruošimo perdirbimui depakeryje Zabieliškio MAR, anaerobinio apdorojimo ir aerobinio nusausinto raugo apdorojimo kartu su ŽA, maksimaliai panaudojant esamą infrastruktūrą, srautų diagrama ir principinė technologinė schema



2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

Kėdainių rajono savivaldybė yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žalioji taškas“, VšĮ „Gamtos ateitis“⁴ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“⁵ - bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo. Tačiau priėmus Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymą, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių

⁴ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

⁵ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki 2022 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka turėjo pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti. O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Kėdainių rajono savivaldybėje gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra (žr. 1.5.3 skyrių), tačiau bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, ji toliau bus tobulinama ir prižiūrima. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kėdainių rajone pateiktas 41 lentelėje.

41 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kėdainių rajone

| Trūkstamas/ planuojamas individualių pakuočių konteinerių poreikis, vnt. | | Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių ir aikštelių poreikis, GYVENTOJAMS, vnt. | | | | Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių poreikis, JURIDINIAMS ASMENIMS, vnt. | | |
|--|--------------------------------|--|---|---|--|---|-----------|---------|
| Pakuočių, 0,24 m ³ | Stiklo, 0,12 m ³ | Popieriui | Plastikui | Stiklui | Konteinerių aikštelės/ pastatymo vietos | Popieriui | Plastikui | Stiklui |
| Aprūpina paslaugos teikėjas pagal poreikį | | 2 m ³ - 29 vnt. 5 m ³ - 6 vnt. | 2 m ³ - 29 vnt. 5 m ³ - 6 vnt. | 2 m ³ - 29 vnt. 2 m ³ - 6 vnt. | 35 | Aprūpina paslaugos teikėjas pagal poreikį | | |

Šaltinis: savivaldybės duomenys, 2022 m.

Kadangi patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteineriais, tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Planuojama vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant daugiabučių namų gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti.

Atsižvelgiant į tai, kad vis dar dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra ganėtinai didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti beveik 3 kartus (33 lentelė). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms, ir toliau bus plėtojama rūšiavimo infrastruktūra. Siekiant mažinti priemaišas ir gryninti rūšiuojamuoju būdu surinktus atliekų srautus, planuojama didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, įskaitant juridinių asmenų kontrolę.

2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamojo surinkimo plėtros užduotys:

- sudaryti galimybę butyje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;
- atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;

– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;

– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);

– pastatyti specialius kontenerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekomis surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekomis atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs atliekų atskiro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiuojamą būdu (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą) bei kitomis priemonėmis.

Planuojama, kad butyje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su Kauno RATC sudarytose sutartyse dėl butyje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo Kauno RATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. 2023 m. pradžioje Aplinkos ministerija pristatė planuojamus Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimus. Jeigu šioms įstatymo pakeitimams bus pritarta, padangų gamintojams ir importuotojams ar jų organizacijoms nereikės sudaryti sutarčių su RATC dėl padangų atliekų surinkimo DGASA ir dengti šių aikštelių eksploatavimo išlaidas. Šiose aikštelėse surinktų padangų atliekų, už kurių priėmimą bus imamas savivaldybės nustatytas mokestis, tvarkymą organizuotų RATC. DGASA nemokamai priimtų tik iš gyventojų butyje susidarančių neapmokestinamų padangų atliekas, kurių sutvarkymo sąnaudos būtų įtraukiamos į vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų kainą.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnę pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEI atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* numatytą užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Kėdainių rajone planuojama įrengti **tris naujas (papildomas) DGASA**. Aikštelių vietas parinks Kėdainių rajono savivaldybė taip, kad rajono gyventojams būtų patogų jomis naudotis. Kadangi esama ir planuojamos DGASA skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl planuojama peržiūrėti Kauno RATC DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje savivaldybėje, taip pat praplečiant už mokestį priimamų atliekų rūšių sąrašą.

Siekiant padidinti DGASA paslaugų prieinamumą, planuojama organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei butyje susidarančių statybinių atliekų surinkimą apvažiuojamą būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuojamos komunalinių atliekų surinkimo sistemos, turi užtikrinti atskiro buitinių pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybė turi užtikrinti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsiskaičiama iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiavimo būdu (planuojama savivaldybėje organizuoti nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.). Kauno RATC planuoja parengti ir su visomis regiono savivaldybėmis suderinti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas.

Savivaldybė arba Kauno RATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Tekstilės atliekų surinkimas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą savivaldybėje. 2022 m. Kėdainių rajonų savivaldybė pateikė paraišką APVA įsigyti 80 tekstilės konteinerių su skiriama parama (dotacija). Papildomas konteinerių poreikis kol kas nenumatomas. Tekstilės konteineriai skirti pakartotiniam naudojimui tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms.

42 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Kėdainių rajone

| Savivaldybė | Turimas/ naudojamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt. | Pagal 2022 m. pateiktas paraiškas APVA tekstilės atliekų konteinerių skaičius, vnt. | Papildomas poreikis tekstilės atliekų konteineriams, skaičius |
|-------------|--|---|---|
| Kėdainių r. | 80 | 39 | - |

Šaltinis: savivaldybės duomenys, viešai skelbiama informacija, APVA duomenys, 2022 m.

2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Planuojamu laikotarpiu numatyta modernizuoti esamus Kauno MBA įrenginius, siekiant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, o taip pat inertinių medžiagų. MBA įrenginių modernizavimas planuojamas po to, kai bus įdiegtas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas. Planuojama atnaujinti biologinio apdorojimo dalį, siekiant mažinti pagaminamo techninio komposto kiekius ir skatinti panaudojimo pokytį nuo 2027 m. Kauno RATC siekia kuo daugiau atliekų perdirbti ar kitaip panaudoti, kad būtų palaipsniui atsisakoma atliekų šalinimo sąvartynuose. Kauno MBA įrenginiuose apdorojamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai rodo, kad patenkančio plastiko atliekų srautas sudaro 23,6 proc., efektyviai išskiriant plastiką atliekas, šis kiekis ženkliai prisidėtų prie komunalinių atliekų perdirbimo užduoties įgyvendinimo. Turimų rūšiavimo pajėgumų efektyvumo didinimas gerintų racionalaus lėšų panaudojimo, žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimą, mažintų mokestinę naštą gyventojams, kadangi plastiko atliekų paruošimo perdirbimui efektyvinimas mažintų jo šalinimo ar deginimo kaštus. MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos.

Per DGASA surinktų atliekų apdorojimui ir (ar) galutiniam sutvarkymui planuojama įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikšteles, o taip pat deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r. Mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles (20000 t Lapėse ir 8000 t Zabieliškyje) sąvartynuose planuojama įrengti tam atvejui, jeigu dėl atliekų deginimo įrenginių laikino veiklos sustabdymo (planinės patikros ir pan.), MBA įrenginių gedimo, einamojo remonto ar įrenginių modernizacijos kiltų poreikis laikinai saugoti iš Kauno regiono savivaldybių surinktas mišrias komunalines atliekas.

Saugiam atliekų šalinimui užtikrinti, susidarančio filtrato kiekių bei taršos mažinimui, planuojama užsipildžius likutiniam laisvam tūriui, uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno

Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas, uždengimui panaudojant pelenus, techninį kompostą, statybines atliekas ir kt. medžiagas. Filtrato taršos mažinimui suplanuoti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginiai įdiegti 2022 m.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui energetinę vertę turinčios atliekos ir toliau bus tiekiamos energijos gamybai. *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* taip pat numatyta įvertinti galimybes iš energetinę vertę turinčių atliekų gaminti ir realizuoti kietąjį atgautąjį kurą.

Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė – atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m., siekiant kokybiškai pasirengti komunalinių atliekų tvarkymo planavimui sekančiam planavimo periodui nuo 2028 m.

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytą valstybinę komunalinių atliekų tvarkymo užduotį – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį), Kėdainių rajone kasmet bus mažinamas likutinių komunalinių atliekų šalinimas. Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (34 lentelė) (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Jeigu sąvartyne taip pat būtų šalinamos gatvių sąšlavos, asbesto atliekos bei statybinių atliekų apdorojimo metu ar didelių gabaritų atliekų apdorojimo metu gauti likučiai, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti, šalinamų atliekų kiekis gali būti šiek tiek didesnis, tačiau 2027 m. neviršys 8 proc.

2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą;
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose;
- organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą;
- ir kt.

2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguliuojama. Paskutiniaisiais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti *Atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitimai (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų

tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą *Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką* nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys RATIC reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. Kauno RATIC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, *Atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitime numatyta, kad RATIC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATIC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys Kauno RATIC, tvarkymo kainą nuo 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra aiškumo dėl jos patvirtinimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguluojama kainos dalis skirtinguose RATIC skiriasi, bet galutinėje rinkliavoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į VERT nustatytą regioninę kainą, taip pat vadovaudamasi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei Kėdainių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais, pridėjus savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. privalės pagal naują tvarką nustatyti rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybių tarybos, patvirtindamos rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybė iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinių asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

3. KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS

3.1 Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos 43 lentelėje. Šiame priemonių plane numatytas ir prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektams (naujų įrengimui ar esamų plėtrai bei modernizavimui), lėšų poreikis visuomenės švietimui bei galimi finansavimo šaltiniai. Kaip jau buvo minėta 2.5 skyriuje, nuo 2023 m. Kauno RATIC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu Kauno regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – Maisto atliekų perdirbimo įrenginys. Kėdainių rajono savivaldybėje bus įrengtos 3 naujos DGASA, veiks esama žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, o esant finansavimo galimybėms ji bus modernizuota. Taip pat bus eksploatuojama regioninė infrastruktūra - Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginiai, regioniniai sąvartynai (Lapių ir Zabieliškio), didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Kėdainių rajone iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame 2015 m. gegužės 29 d. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-120, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos apdorojamos regioniniame MBA įrenginyje, mažinamas sąvartyne šalinimų atliekų kiekis.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

2 skyriuje pateiktas detalesnis *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

43 lentelė. Kėdainių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|--|-------------------|--|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai) | | | | | | | | |
| 1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones | | | | | | | | |
| 1.1.1. Sukurti Kauno RATC išmaniąją programėlę apie Kauno RATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas ir pan.) | Kauno RATC | 2025 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | 100,0 | | | 100,0 | 121,0 |
| 1.1.2. Vykdyti viešinio kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų) ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti, įtraukiant ir 2.1.1, 2.2.1 bei 3.1.1 priemonėse numatytas temas | Kauno RATC, savivaldybė | 2022-2026 m. | 2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, VB, kitos lėšos | 376,4 | | 308,9 | 67,5 | 455,5 |
| 1.1.3. Didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus | Savivaldybė, komunalinių atliekų vežėjai | 2023-2027 m. | VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 1.1.4. Edukacijų ir laisvalaikio erdvės atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tema įrengimas Kauno mieste | Kauno RATC | 2024-2026m. | VR, Kauno RATC, SB, kitos lėšos | 250,0 | | | 250,0 | 302,5 |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|---|-------------------------|-------------------|--|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 1.2. uždavinys. Stiprinti Kėdainių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse | | | | | | | | |
| 1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, pažintinėse išvykose į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius | Savivaldybė | 2022-2027 m. | SB, kitos lėšos | | | | | |
| 1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslumą) | Savivaldybė | 2022-2027 m. | SB, kitos lėšos | | | | | |
| 2 tikslas. Mažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą | | | | | | | | |
| 2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą | | | | | | | | |
| 2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą (1.1.2 priemonės dalis) | Kauno RATC, savivaldybė | 2023-2027 m. | 2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | Žr. 1.1.2 priemonę | | | | |
| 2.1.2. Įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą | Savivaldybė | 2023–2027 m. | SB lėšos | | | | | |
| 2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą | | | | | | | | |
| 2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinių plastikinių gaminių vartojimo (1.1.2 priemonės dalis) | Kauno RATC | 2023–2027 m. | 2021-2027 ESF, VR, Kauno RATC, VB, kitos lėšos | Žr. 1.1.2 priemonę | | | | |
| | Savivaldybė | | | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|-----------------------------|-------------------|---------------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 2.2.2. Skatinti gyventojus saugiai pašalinti asbestinio šiferio ir kitas asbesto turinčias atliekas ir suteikti informaciją apie finansinę paramą namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimui | | 2022–2027 m. | SB, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą | | | | | | | | |
| 2.3.1. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles) „Atiduotuvės“ | Kauno RATC arba savivaldybė | 2023–2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 2.3.2. Įrengti pakartotinio naudojimo daiktų ekspozicijos ir realizavimo centrą (parduotuvėlę) Kauno mieste (1.1.2 priemonės dalis) | Kauno RATC | 2023–2027 m. | VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | Žr. 1.1.2 priemonę | | | | |
| 2.3.3. T eikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvę“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvės“ paslaugų prieinamumą | Komunalinių atliekų vežėjai | 2024–2027 m. | Privačios, kitos lėšos | | | | | |
| 2.4 uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles | | | | | | | | |
| 2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose | Kauno RATC, savivaldybė | 2023–2027 m. | SB, kitos lėšos | | | | | |
| 2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas | Savivaldybė | 2023–2027 m. | SB, kitos lėšos | | | | | |
| 2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse | Savivaldybė | 2023–2027 m. | SB, GI, kitos lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|---|-------------------------|-------------------|-----------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą | | | | | | | | |
| 2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose | Savivaldybė | 2023–2027 m. | SB, VB, kitos lėšos | | | | | |
| 2.4.5. Organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą | Savivaldybė | 2023 - 2027 m. | VB, SB, kitos lėšos | | | | | |
| 3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius | | | | | | | | |
| 3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis | | | | | | | | |
| 3.1.1. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto ir žaliųjų atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje) (1.1.2 priemonės dalis) | Savivaldybė, Kauno RATC | 2023-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | Žr. 1.1.2 priemonę | | | | |
| 3.1.2. Plėtoti Kėdainių rajono savivaldybės individualių namų gyventojų aprūpinimą namudinio kompostavimo dėžėmis/konteineriais, skirtais kompostuoti žaliąsias ir (ar) maisto atliekas (Kėdainių r. sav. poreikis – 2000 vnt. žaliosioms atliekoms) | Savivaldybė, Kauno RATC | 2023-2027 m. | SB, VB, VR, kitos lėšos | 260,0 | | 260,0 | | 314,6 |
| 3.1.3. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos/įmokos mokėtojų registrus informacija apie kompostuojančius namuose namų ūkius, jiems suteiktas priemones | Savivaldybė | 2024-2027 m. | VR, kitos lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|--|-------------------|---------------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtis | | | | | | | | |
| 3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis (Kėdainių r. sav. poreikis 1840 vnt. individualių, 165 vnt. bendro naudojimo konteinerių ir 14000 vnt. kibirėlių) | Savivaldybė, Kauno RATC | 2022-2024m. | VB, SB, VR, kitos lėšos | 380,9 | | | 380,9 | 460,9 |
| 3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams | Savivaldybė | 2024–2027m. | VR lėšos | | | | | |
| 3.2.3. Plėtoti žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo apimtis (žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis Kėdainių r. sav. 2000 vnt.) | Savivaldybė | 2024–2027m. | VR lėšos | 114,0 | | | 114,0 | 137,9 |
| 3.2.4. Vykdyti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringą ir kontrolę | Savivaldybė, Kauno RATC, komunalinių atliekų vežėjai | 2024-2027 m. | VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtis | | | | | | | | |
| 3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Kėdainių rajono savivaldybėje | Savivaldybė | 2023 m. | VR, SB, kitos lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|--|-------------------|-----------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 3.3.2. Plėtoti daugiabučių namų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą, įrengiant papildomas aikšteles ar vietas su konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (<i>Kėdainių r. sav. poreikis 35 vnt. aikštelių arba rūšiavimo konteinerių komplektų</i>) | Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai | 2023 - 2027 m. | GI, kitos lėšos | ** | | | ** | ** |
| 3.3.3. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus) | Savivaldybė | 2023 m. | VR, kitos lėšos | | | | | |
| 3.3.4. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą | Savivaldybė | 2023-2027 m. | GI, kitos lėšos | | | | | |
| 3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas | | | | | | | | |
| 3.4.1. Parinkti vietas trūkstantį didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Kėdainių rajono savivaldybėje įrengimui, užtikrinant jų prieinamumą atliekų turėtojams | Savivaldybė | 2023–2027 m. | SB, kitos lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|---|-------------------------|-------------------|--|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 3.4.2. Plėsti buityje susidarantių tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA) (<i>Kėdainių r. sav. pateikusi paraišką APVA įsigyti 39 vnt. tekstilės konteinerių, papildomas poreikis kol kas neplanuojamas</i>) | Savivaldybė, Kauno RATC | 2022-2027 m. | 2021-2027 ESF, VB, SB, VR, kitos lėšos | 43,29 | 43,29 | | | 52,4 |
| 3.4.3. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą | Kauno RATC | 2022-2027 m. | GI, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 3.4.4. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą | Kauno RATC | 2022-2027 m. | GI, VR, privačios, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 3.4.5. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarantių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, privačios lėšos, kitos lėšos | | | | | |
| 3.4.6. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei buityje susidarantių statybinių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan. | Savivaldybė | 2022-2027 m. | VR, privačios lėšos, kitos lėšos | | | | | |
| 3.4.7. Peržiūrėti DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje Kauno regiono savivaldybėje | Kauno RATC | 2023-2027 m. | Privačios lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|---|-------------------------|-------------------|----------------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 3.5. uždavinys. Vystyti buitje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas | | | | | | | | |
| 3.5.1. Parengti ir su Kauno regiono savivaldybėmis suderinti buitje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą gyventojams | Kauno RATC | 2024 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 3.5.2. Organizuoti buitje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.) | Savivaldybė | 2025-2027 m. | VR, privačios lėšos, kitos lėšos | | | | | |
| 3.5.3. Plėsti buitje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti surinkimą per DGASA) | Kauno RATC, Savivaldybė | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą | | | | | | | | |
| 4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą | | | | | | | | |
| 4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija | Savivaldybė, Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, GI lėšos | | | | | |
| 4.1.2. Nustatyti vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą | Savivaldybė | 2023-2027 m. | VR lėšos | | | | | |
| 4.2. uždavinys. Plėtoti Kėdainių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą | | | | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|------------|-------------------|--|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų | Kauno RATC | 2024 m. | 2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | 9 700,0 | | 9700,0 | | 11737,0 |
| 4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) 3 DGASA savivaldybės parinktose vietose | Kauno RATC | 2027 m. | 2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | 3 000,0 | | 1 176,5 | 1 823,5 | 3 630,0 |
| 4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, išplėsti Kėdainių r. sav. ŽAKA | Kauno RATC | 2024-2026 m. | 2021-2027 ESF, VR, SB, Kauno RATC, kitos lėšos | 2 500,0 | | 2 500,0 | | 3 025,0 |
| 4.2.4. Įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikšteles bei deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r. | Kauno RATC | 2023- 2025 m. | Kauno RATC, VR, kitos lėšos | 1 000,0 | | | 1 000,0 | 1 210,0 |
| 4.2.5. Įdiegti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginius | Kauno RATC | 2022 m. | Kauno RATC, VR, kitos lėšos | 200,0 | | | 200,0 | 242,0 |
| 4.2.6. Atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m. | Kauno RATC | 2024-2025 m. | Kauno RATC, kitos lėšos | 80,0 | | | 80,0 | 96,8 |
| 4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiovimą | Kauno RATC | 2025-2027 m. | VB, SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | 24 000,0 | | 24 000,0 | | 29 040,0 |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|------------|-------------------|---------------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 4.2.8. Dalinai uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas (šonus), uždengimui panaudojant pelenus, statybines atliekas ir kt. medžiagas | Kauno RATC | 2027 m. | Kauno RATC, VR, kitos lėšos | 2 500,0 | | | 2 500,0 | 3 025,0 |
| 4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai | | | | | | | | |
| 4.3.1. Eksploatuoti Lapių regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną ir Zabieliškio regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jų uždarymui | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.3. Eksploatuoti regionines DGASA | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, GI, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.5. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius Kaune(Kauno MBA) ir Zabieliškio k., Kėdainių r. (Zabieliškio MAR) | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.6. Eksploatuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginius | Kauno RATC | 2024-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |

| Priemonė | Vykdytojai | Įvykdymo terminas | Finansavimo šaltinis* | Preliminarus investicijų poreikis | | | | |
|--|-------------------------|-------------------|-----------------------------|-----------------------------------|---|-------------------------|---------------------------------|----------------------------|
| | | | | iš viso, tūkst. Eur be PVM | tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM | | | iš viso, tūkst. Eur su PVM |
| | | | | | 2014-2020 ESF, VB lėšos | 2021-2027 ESF, VB lėšos | SB, VR, Kauno RATC, kitos lėšos | |
| 4.3.7. Eksploatuoti didelių gabaritų, statybinių ir kitų atliekų apdorojimo, laikymo ir terminuoto laikymo aikštes Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r. | Kauno RATC | 2025-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.3.8. Valdyti kvapų bei kietųjų dalelių emisijas ir diegti kvapus bei kietąsias daleles mažinančias priemones atliekų tvarkymo įrenginiuose | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą | | | | | | | | |
| 4.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus | Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| 4.4.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą | Savivaldybė, Kauno RATC | 2022-2027 m. | VR, Kauno RATC, kitos lėšos | | | | | |
| Iš viso: | | | | 44 504,6 | 43,3 | 37 945,4 | 6 516,0 | 53 850,6 |
| <i>Visuomenės švietimui ir įtraukimui Kauno regiono mastu***</i> | | | | 726,4 | - | 308,9 | 417,5 | 879,0 |
| <i>Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai</i> | | | | 3 798,2 | 43,3 | 1 436,5 | 2 318,5 | 4 595,8 |
| <i>Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui</i> | | | | 39 980,0 | - | 36 200,0 | 3 780,0 | 48 375,8 |
| Iš viso tik Kėdainių rajono sav. priemonės: | | | | 6 298,2 | 43,3 | 3 936,5 | 2 318,5 | 7 620,8 |
| Iš viso Kauno regioninės ar kelių savivaldybių (bendros) priemonės: | | | | 38 206,4 | - | 34 008,9 | 4 197,5 | 46 229,8 |

* Finansavimo šaltinių trumpiniai:

2014-2020 ESF – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

2021-2027 ESF – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

GI – gamintojų ir importuotojų lėšos,

Kauno RATC – Kauno RATC lėšos,

SB – Kėdainių rajono savivaldybės biudžeto lėšos,

VB – valstybės biudžeto lėšos,

VR – vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos.

** - lėšų poreikis nenumatomas, infrastruktūra bus įrengiama pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšomis.

*** - visiems visuomenės švietimo projektams iki 2027 m. planuojamas lėšų poreikis Kauno regiono mastu – 726,4 tūkst. Eur be PVM (879,0 tūkst. Eur su PVM).

Atsižvelgiant į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojama DGASA tinklo bei atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių „Atiduotuvė“) tinklo plėtra, taip pat regioninė visuomenės informavimo kampanija. Kėdainių rajono savivaldybės indėlis pažangos priemonėje bus suplanuotas bei rezultato rodikliai įvertinti, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą ir Kauno regionui parengus pažangos priemonę.

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo ar plėtros projektai bei Kauno MBA įrenginių modernizavimo projektai:

| Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė | Komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumai, t/m | Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM) | Preliminarus rezultato rodiklis ⁶ |
|--|---|---|--|
| 4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų | 15 000 t/m | 9 700,0 | 5 000 |
| 4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, išplėsti Kėdainių r. sav. ŽAKA | Išplėsti esamus pajėgumus 1 400 t/m iki bendrų pajėgumų 2 400 t/m | 2 500,0 | 700 |
| 4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegtus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą; | 220 000 t/m paruošimo perdirbti pajėgumai | 24 000,0 | 16 000 |

⁶ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą. Rodiklis turi būti tikslinamas ir atsižvelgiant į tai, kurios konkrečiai komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo priemonės bus planuojamos įgyvendinti Kauno regione.

3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Kėdainių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos 43 lentelėje;
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma 44 lentelė):

44 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

| VAPTP punktas | Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | Reikšmė | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|--|---|-------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | | | | | | | |
| 260.1-260.2 | <i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Kėdainių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i> | <i>Siektina reikšmė</i> | 52% | 57% | 60% | 63% | 55% |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | ... | ... | ... | ... | ... |
| 260.3 | <i>Planuojamas šalinti Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i> | <i>Siektina reikšmė</i> | 12% | 8% | 6% | 4% | 4% |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | ... | ... | ... | ... | ... |
| Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui | | | | | | | |
| 261.1 | <i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Kėdainių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i> | <i>Siektina reikšmė</i> | 60% | 65% | 70% | 75% | 80% |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | ... | ... | ... | ... | ... |
| 261.2 | Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe: Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt. Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt. Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt. Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt. | <i>Faktinė reikšmė</i> | | ... | ... | ... | ... |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | | ... | ... | ... | ... |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | | ... | ... | ... | ... |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | | ... | ... | ... | ... |
| 261.5 | Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, vnt. | <i>Faktinė reikšmė</i> | | | ... | ... | ... |
| 261.7.5 | Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km | <i>Siektina reikšmė</i> | 1 | 1 | 1 | 1 | 4 |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | | | | | ... |

| VAPT punktas | Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys | Reikšmė | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 |
|-----------------|--|-----------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|
| | atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų | | | | | | |
| 263.3. | plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą; | <i>Siektina reikšmė</i> | 1 | 1 | 1 | 1 | 4 |
| | | <i>Faktinė reikšmė</i> | | | | | ... |